Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

11 май, шанба, 1996 йил

Сотувда эркин нархда. № 93 (1346)

ЎЗБЕКИСТОН — ТУРКИЯ: ҲАМКОРЛИКНИНГ ЯНГИ УФҚЛАРИ ОЧИЛМОҚДА

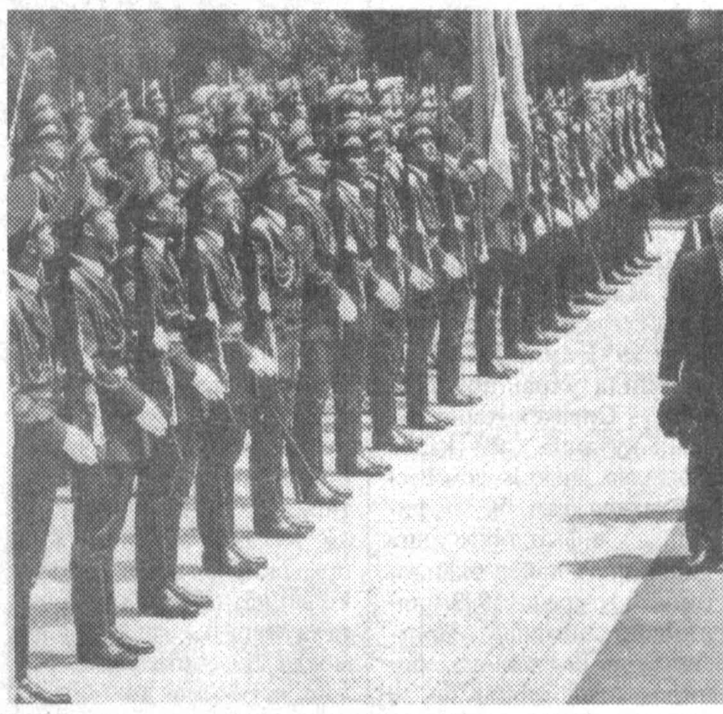

Туркия Президенти Сулаймон Демирэл мамлакатимизга ташрифининг учинчи куни Дўрмон қароргоҳида Ўзбекистонда фаолият кўрсатаётган туркиялик тадбиркорлар билан учрашди.

— Ота юртимиз — Ўзбекистонда сизларнинг катта ишларни амалга ошираётганингиз ва қардош халқларимиз ўртасидаги биродарлик ришталарини мустаҳкамлашга ҳисса қўшаётганингиз бизни мамнун этади, — деди Сулаймон Демирэл учрашувда. — Ўзбекистон бундан кейин ҳам Туркиянинг энг асосий ҳамкорларидан бири бўлиб қолади. Сизларнинг фаолиятингиз ҳар икки мамлакат ўртасидаги савдо-иқтисодий алоқаларни янада равнақ топтиришда муҳим омил бўлаётир.

Учрашувда Ўзбекистоннинг улкан иқтисодий имкониятлари, барқарорлиги ва муҳим жўғрофий маконда жойлашгани, қолаверса, жадал амалга оширилаётган ислоҳотлар туркиялик ишбилармонлар ҳамкорлиги учун яна ҳам кенг уфқлар очаётганлиги қайд этилди.

Турк ишбилармонлари ҳар икки мамлакат ўртасидаги алоқалар, жумладан, транспорт, коммуникация ва молия соҳасидаги ҳамкорликни кенгайтириш юзасидан талай таклифлар айтдилар.

Учрашувда Ўзбекистон Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчиси С. Сафоев, ташқи ишлар вазири А. Комилов иштирок этди.

Шу куни Дўрмондаги қароргоҳда Туркия давлати раҳбари Сулаймон Демирэлни расмий кузатиш маросими бўлди.

Туркия Президенти Сулаймон Демирэл ва Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов шоҳсупага кўтарилдилар. Ҳар икки Давлат мадҳиялари янгради. Президентлар фахрий қоровул сафи олдидан ўтдилар.

Шундай қилиб, ташрифнинг расмий қисми якунланди. Мазкур ташриф Ўзбекистон-Туркия муносабатларида муҳим аҳамият касб этганини алоҳида таъкидлаш жоиз. Музокаралар ва учрашувлар ҳар икки мамлакат ўртасидаги савдо-иқтисодий, маданий ҳамда бошқа соҳалардаги ҳамкорликни янги, юқори поғонага кўтариш борасида ғоят сермаҳсул ва фойдали бўлди. Имзоланган ҳужжатлар эса қон-қардош халқларимиз дўстлиги, давлатларимизнинг ўзаро муносабатларини янада мустаҳкамлашга хизмат қилиши шубҳасиз.

Тушдан сўнг Президентлар Сулаймон Демирэл ва Ислом Каримов рафиқалари ҳамроҳлигида Самарқандга ташриф буюрдилар. Кўҳна ва бой тарихга эга Самарқанд зиёрати Мирзо Улуғбек расадхонаси ва унинг мемориал музейи билан танишишдан бошланди. Сулаймон Демирэл Шарқнинг буюк алломаси хотирасига ҳурмат бажо келтириб, унинг ҳайкали пойига гулчамбар қўйди. Айни пайтда эса Туркия ҳукумати делегацияси аъзолари шаҳардаги Сиёб деҳқон бозорида саховатли заминимиз неъматларини кўздан кечиришди. Бибихоним мадрасасида бўлишди.

Олиймақом меҳмонлар Челак туманидаги Исмоил ал Бухорий масжидини зиёрат этишди. Туркиялик қардошларимиз масжиддаги таъмирлаш ишлари ҳамда унинг ёнида улуғ муҳаддис меросини тарғиб этувчи улкан маърифий муассаса қурилиши бошланганини кўриб беҳад қувондилар. Туркия давлати раҳбари масжидни таъмирлашдек хайрли ишга ҳисса қўшиш учун ҳадя берди. Соҳибқирон Амир Темур мақбараси зиёрати ва буюк бобокалонимиз юбилейи муносабати билан бу ерда қилинаётган таъмирлаш ишлари меҳмонларда алоҳида таассурот қолдирди. Регистон майдонида эса Президент Сулаймон Демирэл ва Президент Ислом Каримовга уруш фахрийлари ҳамда Ғалаба кунини нишонлаётган шаҳар жамоатчилиги вакиллари пешвоз чиқдилар. Президентлар уларни Ғалаба байрами билан табриклашди. Шу куни Туркия давлати раҳбари Президентимиз ҳамроҳлигида Самарқанддан Тошкентга қайтиб келди. Оқшом Туркия Республикаси Президенти Сулаймон Демирэл ўз ватанига жўнаб кетди. Президент Сулаймон Демирэл ва унинг рафиқасини Президент Ислом Каримов рафиқаси билан кузатиб қолди.

СУРАТДА: Дўрмон резеденциясида Туркия Президенти Сулаймон Демирэлни расмий кузатиш маросими.

С. Зуфаров тасвирга олган. (ЎзА).

ҚУТЛУҒ БАЙРАМ ТАНТАНАЛАРИ

Иккинчи жаҳон уруши Ўзбекистон ҳудудидан анча узоқда кечган бўлса-да, юртимизда унинг жабрини чекмаган хонадон деярли йўқ. Зеро, қарийб бир ярим миллион ҳамюртимиз уруш машаққатларини бошидан кечирди. Тўрт юз мингга яқин киши ўлкамизга қайтиб келмади.

Президентимиз Ислом Каримовнинг «Ғалаба куни муносабати билан Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларини рағбатлантириш тўғрисида»ги Фармони уруш фахрийлари ва ногиронларига кўрсатилаётган ғамхўрлик ва эътиборнинг яна бир ёрқин намунаси бўлди. Байрамга ўзгача руҳ, ўзгача шукуҳ бағишлади.

Зотан, иккинчи жаҳон урушининг жанг майдонларида кўплаб ўзбекистонликлар мардлик ва қаҳрамонлик намуналарини кўрсатди, халқимиз — болалардан тортиб аёлларгача фронт ортида фидокорона меҳнат қилди — бу билан улар ғалабага эришишга муносиб ҳисса қўшдилар. 170 мингдан зиёд ватандошимиз орден ва медаллар билан мукофотланди. Шулардан 338 кишига Қаҳрамон унвони берилган, 53 киши эса жанговар «Шуҳрат» орденининг тўла нишондоридир.

... Кўксиларини қўша-қўша орден ва медаллар безаган, чеҳраларидан нур ёғилиб турган фахрийлар, Қуролли Кучлар ҳамда меҳнат жамоаларининг вакиллари Ватан озодлиги ва мустақиллиги учун курашда қурбон бўлган ҳамюртларимиз ҳурматини бажо келтириш, номларни ёд айламоқ, уларнинг руҳи покларига таъзим қилмоқ мақсадида 9 май куни пойтахтнинг Мустақиллик майдонига келдилар. Майдон байрамона безатилган, баҳорнинг ёқимли шабадаси байроқларни ҳилпиратиб турибди.

Ўзбекистон Президенти, республика Қуролли Кучларининг Олий Бош қўмондони Ислом Каримов уруш фахрийлари, Қуролли Кучлар ва меҳнат жамоалари вакилларини, улар сиймосида бутун Ўзбекистон халқини қутлуғ байрам — Ғалаба куни билан қизғин табриклади.

— Бугун Ўзбекистон халқи учун, айниқса, уруш фахрийлари учун тарихий кундир, — деди Президент. — Чунки, бундан 51 йил муқаддам мана шу инсонлар, уларнинг урушда кўрсатган мардлиги ва қаҳрамонлиги туфайли ғалаба қозонилди. Бугун Ватан учун, мустақил ҳаётимиз ҳамда келажак авлодларимиз, уларнинг бахт-саодати учун курашда жонини фидо қилган ҳамюртларимизнинг хотирасини доимо эслашимиз, эъзозлашимиз даркор. Зеро, биз уруш даврида ва урушдан кейинги йилларда бошимиздан жуда машаққатли, оғир кунларни кечирдик. Лекин тушкунликка тушмадик. Чунки, мана шу фахрийларимиз, уларнинг амалга оширган ишлари, берган насиҳатлари ҳамиша бизларга куч бағишлаб, руҳимизни кўтариб турди.

Ислом Каримов фахрийларга сиҳат-саломатлик, узоқ умр, бардамлик тилади.

Мустақиллик майдонида сукунат ҳукмрон. Соат 10. Фахрий қоровул саф тортган. Ҳарбий оркестрнинг тантанавор садолари янграйди. Бош майдондаги Номаълум жангчи қабрига Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов номидан, республика Олий Мажлиси, Вазирлар Маҳкамаси, Мудофаа вазирлиги, Фахрийлар ташкилотлари уюшмаси кенгаши, Тошкент вилояти ва шаҳри ҳокимликлари, шаҳар жамоатчилиги номидан гулчамбарлар қўйилди.

Номаълум жангчи хотираси бир дақиқа сукут сақлаб ёдга олинади. Ўзбекистон Республикасининг Давлат мадҳияси янграйди. Республика Миллий гвардиясининг жангчилари Номаълум аскар хотирасига ҳурмат бажо келтириб, минбар ёнидан шахдам қадамлар билан ўтдилар.

Сўнг Президент Ислом Каримов урушда оғир жароҳат олиб, Тошкент госпиталларида ҳаётдан кўз юмган жангчилар дафн этилган «Биродарлик қабристони» томон йўл олади. Бу ер ҳам одамлар билан гавжум бўлди. «Мотамсаро она» меъмориал ёдгорлиги пойига гулчамбарлар қўйилди.

Маросимларда республика Олий Мажлиси Раиси Эркин Халилов, Бош вазир Ўткир Султонов, Ўзбекистон Президентининг Давлат маслаҳатчилари, Олий Мажлис Раисининг ўринбосарлари, Бош вазир ўринбосарлари, Тошкент шаҳар ҳокими К. Тўлаганов ва бошқа расмий кишилар иштирок этди.

Байрам куни Тошкентнинг Мустақиллик майдонида, маданият ва истироҳат боғларида, марказий хиёбонларида, дам олиш масканларида, шунингдек, Қорақалпоғистон Республикаси, барча вилоят ва туман марказларида халқ сайиллари кечгача давом этди. Уруш қатнашчилари билан учрашув ва суҳбатлар ўтказилди. Уларнинг холидан хабар олинди. Санъаткорлар иштирокида ранг-баранг концерт дастурлари, турли томошалар кўрсатилди, қизиқарли спорт мусобақалари ташкил этилди.

Т. БОТИРБЕКОВ,
ЎзА махсус мухбири

СУРАТДА: Ғалаба байрамини нишонлаш тантаналаридан лавҳа.

Р. Нуриддинов тасвирга олган.

САМИМИЙ ТАБРИКЛАР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муқаддас Ийд Ал-Адҳа байрами муносабати билан Сиз жаноби олийларига самимий қутловларимни йўллаш ҳамда Сизга мустаҳкам соғлиқ-саломатлик ва бахт-саодат, халқингизга равнақ ва фаровонлик тилашдан мамнунман.

Байрамингиз муборак бўлсин!

Генерал Али Абдулла СОЛИҲ,
Яман Республикаси Президенти

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Жаноби олийлари,

Ийд Ал-Адҳа байрами муносабати билан шахсан Сизга бахт-саодат ва сиҳат саломатлик, шунингдек, халқларимизга тараққиёт ва равнақ тилашдан ниҳоятда мамнунман.

Қодир Аллоҳ барчамизга тинчлик ва фаровонлик ато этаверсин.

Камоли эҳтиром ила,

Лиамин ЗЕРУАЛ,
Жазоир Халқ Демократик Республикаси Президенти

«КОКА-КОЛА»: ЯНА БИР ЗАВОД

Ғалаба куни «Кока-кола ичимлиги» Ўзбекистон-Америка қўшма корхонаси жамоаси учун қўшалоқ байрам бўлди: бу машҳур ичимлик ишлаб чиқариладиган яна бир завод ишга тушди. У Қибрайдаги чанқоқбосди ичимликлар комбинати ҳудудида жойлашган. Қўшма корхона бу ердан жой сотиб олган эди.

«Кока-кола» ишлаб чиқарадиган корхонанинг иккинчи навбатини таништирув маросими бўлди. Унда республика Бош вазирининг ўринбосари М. Усмонов нутқ сўзлаб, икки йил аввал фаолият бошлаган Ўзбекистон-Америка қўшма корхонаси тез суръатлар билан ривожланиб бораётганини қайд этди. Шу йилнинг биринчи чорагидаёқ ўтган йилдагидан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқилган.

Таништирув маросимида вазирликлар, идораларнинг, «Озиқ-овқатсаноат» уюшмасининг раҳбарлари ва маҳаллий ҳокимият органлари вакиллари иштирок этди.

Америка томони етказиб берган янги линиянинг ишга туширилиши билан бу ичимликни ишлаб чиқариш ҳажми икки баравар кўпайиб, бир йилда 40 миллион декалитрдан ошади. «Кока-кола» стандарт шиша ҳамда бир ярим литрлик полимер идишларга қуйиб чиқарилмоқда.

ШИФОКОРЛАР АЛОҚА ЎРНАТМОҚДА

Фарғона тиббиёт институтининг энг яхши талабалари эндиликда Корея Республикасининг олий ўқув даргоҳларида бепул тажриба ўрганиб қайтадиган бўлди. Жанубий Корея Госпиталлари уюшмаси жамғармасининг республикамиз жамоат ташкилотлари билан ҳамкорлиги ана шундай бошланди.

Жанубий Корея Госпиталлари уюшмаси жамғармаси раиси Хонг Юнг Еу раҳбарлик қилаётган кореялик шифокорлар делегациясининг Ўзбекистон Халқаро маданий-маърифий алоқалар миллий уюшмасининг тиббиёт секцияси фаоллари билан бўлган учрашувида бу алоқаларни кенгайтириш режалари муҳокама қилинди.

Халқаро тиббиёт секциясининг раиси, Ўзбекистон соғлиқни сақлаш вазирининг биринчи ўринбосари Равшан Султонов кореялик ҳамкасбларини ушбу янги жамоат бирлашмаси фаолияти билан таништирди.

ЯНГИЛИКЛАР

Кеча, бугун, эртага

«Халқ сўзи» ва «ЎзА» мухбирлари хабар қиладилар

Нишон туманидаги 4-автохўжалик шофёри Норбой Азимов 20 йилдан буён ҳайдовчилик касбини улуғлаб келади. Шу вақт давомида у кўплаб шогирдлар тайёрлади.

Ф. Бозоров тасвирга олган.

ҒАЛАБАГА БАҒИШЛАНДИ

Ўзбекистон Бастакорлар уюшмасида Иккинчи жаҳон урушида фашизм устидан қозонилган Ғалабанинг 51 йиллигига бағишлаб байрам кечаси ўтказилди. Унда уюшма аъзолари, санъаткорлар иштирок этди. Бастакорлар уюшмаси раиси Р. Абдуллаев уруш қатнашчилари ва уруш йилларида фронт ортида меҳнат қилган фахрийларни шонли айём билан табриклаб, уларга уюшма мукофотларини топширди.

Ўзбекистон Театр арбоблари уюшмасида саҳна фахрийлари кенгаши уюштирган тадбир ҳам Ғалабанинг 51 йиллигига бағишланди. Уюшма президенти Б. Қориева йиғилганларни байрам билан қутлади. Бир пиёла чой устида ўтган учрашувда уруш ва меҳнат фахрийлари унутилмас хотираларидан сўзлаб бердилар. Куй қўшиққа, қўшиқ рақсга уланиб, байрам шодиёнаси анчагача давом этди.

ПАЛАТАНИНГ БИРИНЧИ КЕНГАШИ

Маълумки шу йилнинг 12 мартида мамлакатимиз Президентининг «Ўзбекистон товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатасини ташкил этиш тўғрисида»ги фармони эълон қилинган эди.

Яқинда мазкур палатанинг биринчи кенгаш йиғилиш бўлиб ўтди. Уни палата раиси Анвар Йўлдошев бошқарди. Кенгашда Палатанинг вилоят, шаҳар, туман бўлим бошлиқлари жойларда амалга оширилаётган ишлар хусусида ҳисобот бердилар. Шунингдек, йиғилишда кенгаш аъзоларининг иш режалари белгиланиб, мавжуд муаммоларни ҳал этиш масалалари атрофлича муҳокама қилинди.

УЛКАН ДОН ОМБОРИ ИШГА ТУШДИ

Ғузор туманида қурилаётган дон маҳсулотлари комбинатининг биринчи навбати —минглаб тонна ғалла қабул қила оладиган элеватор қурилиши ниҳоясига етди. «Қашқадарёқурилиш» жамоа корхонаси ва республика саноат-фуқаро қурилиш корпорацияси ихтисослашган бўлинмалари қурувчилари уни бунёд этишга муносиб ҳисса қўшди. Бу ерда Швейцария, Польша каби мамлакатлардан келтирилган асбоб-ускуналар ўрнатилди. Иккинчи навбатда улкан тегирмон қурилиши режалаштирилган.

ЖАҲОН БОЗОРИНИ МЎЛЖАЛЛАБ

Андижондаги ип газлама ишлаб чиқарувчи акционерлик жамияти қошида «Анконтекс» Ўзбекистон-Туркия қўшма корхонаси муваффақиятли ишламоқда.

Республика истеъмол бозорини маҳсулот билан тўлдириш мақсадида тўқимачилар ва туркиянинг «Бурсел» фирмаси энг янги япон тикув ва бичув машиналарини, бошқа зарур ускуналарни ўрнатди. Улар ёрдамида ҳар йили 1,8 миллион дона эркаклар кўйлаклари ва 750 мингта кўрпа-ёстиқ жилдлари ишлаб чиқариш мумкин бўлади. Деярли 34 миллион сўмлик ана шундай маҳсулотлар, шунингдек болалар кийимлари, коржомалар, тиббий халатлар тайёрланиб, буюртмачиларга жўнатилди. Йил охиригача 285 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади.

Жанубий Африка Республикаси Президенти Нелсон Мандела ўтган куни баёнот бериб, унинг ҳукумати мамлакатда миллий бирликни сақлаб қолиш ва кучайтириш учун барча чора-тадбирларни кўради, деди.

Эстония Ташқи ишлар вазирлиги матбуот хизмати Украина Бош вазири Евгений Марчукни Эстонияга расмий ташриф билан келганлигини билдирди. Мазкур сафар давомида Бош вазир Эстония Республикаси Президенти Леннарт Мери билан музокаралар олиб борди. Ташриф пайтида бир қанча икки томонлама шартномалар имзоланди.

Лотин Америкасидаги Коста-Рика давлатида қуёш энергияси муаммолари ва тикланадиган энергия манбааларини қидириш бўйича минтақавий анжуман якунланди. Анжуманда Лотин Америкаси ва Кариб ҳавзасидаги 20 мамлакат вакиллари янги энергия манбааларини қидириш бўйича 2005 йилга мўлжалланган регионал ҳаракат режасини қабул қилдилар.

Собиқ Югославия республикаси бўлган Македония раҳбари илк бор Францияга ташриф буюрди. Македония давлати бошлиғи Киро Глигоров «Янги Европа учун» деб номланган Париж Хартиясини имзолади. Ушбу ташриф давомида у Франция Президенти Жак Ширак билан ҳам учрашди.

• Фанимиз заҳматкашлари

ОЛИМНИНГ ИЙМОНИ

(Очерк)

Эрталаб Қирғизбой аканинг кабинетига бир гуруҳ касбдошлари кириб келишди. Уларнинг юзидаги самимият қандайдир яхши хабар борлигидан дарак берарди. Олим улар берган чиройли, бежирим қоғозга кўз югуртирди: ўзининг Нью-Йорк Фанлар академиясига ҳақиқий аъзо этиб сайланганлиги ҳақидаги диплом экан. Ҳаяжонланиб кетди.

Кўнгли алланечук энтиккан ана шунақа дақиқаларда у ҳамиша мозийга бир сония назар ташлайди. Бу гал ҳам кўз ўнгида босиб ўтган умр йўли жонланди.

Мирзажонов Фарғона туманидаги У.Юсупов номли жамоа хўжалигида оддий колхозчи оиласида туғилиб ўсди. Ўрта мактабни олтин медаль билан тугатди, десак ҳам, демасак ҳам бўлади. Медаль унинг ёдига ҳар гал олтинлиги боисидан эмас, балки ҳаётининг илк палласида уни ғалати ғалвага рўпара қилганлиги сабаб тушади. Ўшанда туман раҳбарлари орасидаги ғараз ва найранглар туфайли унга медаль насиб қилмаганди. У ўйланиб ўтирмади. Тошкентга йўл олиб, Ўрта Осиё давлат дорилфунунига ҳужжатларини топширди. Қабул комиссиясидагилар аттестатдаги баҳоларнинг барчаси «аъло»лигини, лекин медаль йўқлигини кўриб, таажжубланишди ва аттестатни қалбаки деган хулосага келишди. Натижада у белгиланган фанлардан имтиҳон топширишга мажбур бўлди (ўша давр тартиб-қоидасига кўра медаль олган ўқувчи олий ўқув юртига имтиҳонларсиз қабул қилинарди) ва «аъло» баҳолар олиб, ўзининг ҳақлигини исботлади. Ўқиш сўнггида аспирантурага таклиф қилинди: У профессор В.Гуссак раҳбарлигида «Фарғона водийсида шамол эрозияси ва унга қарши кураш чоралари» мавзуида илмий иш бошлаб юборди.

Ўша даврларда Марказий Фарғона, Бухоро воҳаси, Мирзачўл, Сурхон-Шеробод далаларида экилган ғўза, маккажўхори ва чопиқ қилинадиган экинлар шамол эрозиясидан кучли зарар кўрар, ниҳоллигида қум кўчкиларидан пайҳон бўлар, натижада пайкаллар бир неча бор қайта-қайта экилиб, кўп меҳнат, уруғ, агрохимикат, ёқилғи сарфланган хўжаликлар паст, сифатсиз ҳосил оларди. Қирғизбой Фарғона вилоятида ҳудудма-ҳудуд кезиб, эрозия сабабларини таҳлил қилди. Бунга «экин пайкалларини катталаштирамиз!» шиори остида уларнинг четидаги дарахтларнинг йиқитилгани, ғўза яккаҳокимлигининг авж олиши, алмашиб экишнинг тўхтатилиши, қум тепаликларидаги саксовул, кандим, черкез ўсимликларининг йўқотилгани сабаб бўлганлигини аниқлади. Ғўзасини довул олиб кетган пайкаллар қошида ўтириб узоқ хаёлларга толди, ўсимликлар ҳолатини кузатди. Мазкур ҳудудларда тупроқ кесмаларини ўрганди, уларнинг ҳар бир қаватидан намуналар олиб, халтасида туман марказларига элтди ва почта орқали Тошкентдаги лабораторияга жўнатиб турди.

Шундай қилиб, ёш мутахассис Хўжанддан то Мингбулоққача гоҳ пиёда, гоҳ йўловчи машинага қўл кўтариб, 45 кун кезди.

Кузатишлардан аён бўлдики, шамол кўтарилган чоғда ғўза ва тупроқни «бўмбалаб» кўчки ҳосил қиладиган заррачалар асосан ярим метр баландликда учар, ундан юқоридаги чангсимон заррачаларнинг бу жараёнда роли йўқ экан. Демак ғўза экилган ерларда тўсиқ барпо қилиш керак.

У дала айланиб юриб, бир пайкалда 18-20 метр чамаси кенгликдаги бўйлама майдонда ниҳолларнинг кўмкўк бўлиб ўсиб турганлигига кўзи тушди. Теварак-атрофга назар солди, пайкалнинг этагида буғдой ўсиб ётарди. Демак бир парча ердаги буғдой шунча масофадаги ерни шамолдан ҳимоялаган. «Ие, бу айни иҳотанинг ўзику!..» деган фикр ялт этиб ўтди кўнглидан.

Кузда пахтаси икки марта териб олинган ғўза ичига экиш техникасининг бемалол юришига мосланиб, 10-15-20 метр оралиқда буғдой экилди. У апрель ойининг ўрталарига бориб 75-80 см баландликда ўсди. Пайдо бўлган бу тўсиқлар орасига эса чигит экилди. Шундай қилиб, шамолга кўндаланг ҳолда бўй чўзган буғдойдан тўсиқлар барпо қилинди. Бу ҳолатдаги пайкаллар ғўзаси вайронгарчиликдан сақланди. Лекин бу мукаммал чора-тадбир бўлолмасди. Экин майдонларини дарахтлар билан иҳоталаш лозим эди. Бу борада олимлар орасида жиддий тортишув кетди. Айримлар мазкур иҳота 7-25 қаторли бўлиши керак, деб туриб олди. Бир қисм далаларда шундай ҳам қилинди.

Лекин Қирғизбой ва унинг шогирдлари ўзларининг тажрибаларига асосланиб, кучли шамол эсадиган ҳудудларда — 4, ўртача эсадиганида — 3 ва кучсиз эсадиган майдонларда 2 қаторли иҳота етарли эканлигини далиллашди. Комиссия гуруҳи тузилди. Гуруҳ вакиллари белгиланган пайкалларда кучли шамол оқибатларини ўрганишди. Ҳақиқатан ҳам 2-4 қаторли иҳота ғўзани зарардан яхши тўсганди. 7-25 қаторли дарахтзорлар эса 40-50 метрли ерни ҳимоя қилганди, холос. Сабаби — кўп қаторли иҳота орасидан ўтолмаган шамол унинг тепа қисмидан ошиб, маълум масофадан кейин пастга қараб йўналаркан ва кўчки ҳосил қиларкан. Кам қаторли иҳотага рўпара келган шамол эса бўлакларга бўлиниб кетиб, шиддатини йўқотаркан.

Республика миқёсидаги мутахассислар кейинги тажрибани маъқул деб топдилар. Кейинчалик бош лойиҳалар шу тажрибага кўра тузилди.

Олимнинг кўп йиллик изланишлари беҳуда кетмади. Унинг тавсиялари қишлоқ хўжалиги ривожига, пахта ҳосилдорлигининг маълум даражада ортишига салмоқли ҳисса бўлиб қўшилди. Экинлар парваришига кетадиган харажатларнинг, ўғитларнинг иқтисод қилинишига эришилди, тупроқни ҳимоя қиладиган — унинг кувватини маълум даражада тутиб турадиган алмашлаб экишнинг илмий асослари яратилди.

Ҳал бўлмаган яна бир муаммо мавжуд эди. Суғориладиган ерлар ичида ҳар жой-ҳар жойда кўчар қумлар бўлиб, улар шамол пайтида ғўзаларни хароб қиладиган «ўқ парчалари» вазифасини бажарарди. Бу қумларни жойида тўхтатиб қолиш лозим эди.

Одатда қумликларда саксовул, кандим, черкез ўсимликлари ўсиб ётарди.

Уларга эътибор кўрсатиш эҳтиёжи туғилиб, мунтазам кўпайтириб бориш заруратга айланди. Бу ишни амалга ошириш қийин, чунки уларнинг уруғлари енгил бўлиб, ерга тушиши билан ел учириб кетарди.

Тупроқшунос олим бу муаммонинг ҳам ечимини топди. Қумга уруғ ташлангандан кейин унинг устидан сульфат-спирт қуйқаси сочилади ва қум устида юпқа парда ҳосил бўлади. Бунда вертолётдан фойдаланилди. Натижада уруғлар жойида сақлаб қолинди. Айни чоғда намлик ҳам буғланиб кетмасдан парда остида тўпланди ва уруғларнинг бир текисда униб чиқишига ёрдам берди.

Бу тажриба Бухоро — Урал газ қувурини Қизилқум орқали олиб ўтишда ишлатилди ва шунингдек, космодромларни қум босишдан сақлашда фойдаланилди.

Мирзажонов 34 ёшида фан доктори «унвони»га эга бўлди. Ҳозир у Қишлоқ хўжалик Фанлари академиясининг мухбир аъзоси, республика Пахтачилик институтида бош директорнинг илмий ишлар бўйича муовини. Кўпдан-кўп шогирдлар тайёрлади. Олим бу йил 60 баҳорни қаршиламоқда. У кечирган умрига — мозийга гоҳ-гоҳ кўз қирини ташлаб қўяркан, асло кўнглини ўкинч туйғулари, надомат ҳислари чулғамайди...

Мирпўлат МИРЗО.

• Бизнинг шарҳ

ФОРС КЎРФАЗИ ВА ЎРТАЕР ДЕНГИЗИГА ЧИҚИШГА ИМКОН

13 МАЙ КУНИ «ТЕЖЕН-СИРАХС» ТЕМИР ЙЎЛИ ИШГА ТУШИРИЛАДИ

Мамлакат иқтисодиётини кўтариш, чет давлатлар билан савдо-сотиқни ривожлантиришда равон, бехатар йўлларнинг аҳамияти жуда катта бўлган.

Соҳибқирон Амир Темур ҳам йўлларнинг тинч, хавф-хатарсиз бўлишига катта эътибор билан қарагани бежиз эмас. У зоти олий ўгитларидан бирида «Хароб бўлиб ётган ерларда коризлар қурсинлар, бузилган кўприкларни тузатсинлар, ариқлар ва дарёлар устига янги кўприклар қурсинлар, йўл устида ҳар манзилгоҳга работлар қурсинлар.

Йўлларга кузатувчи ва соқчилар қўйсинлар, ҳар бир работга бир нечта одамни жойлаштирсинларки, йўлларни кузатиш ва сақлаш ишлари шуларга тегишли бўлсин. Йўловчилар молларини ғафлат босиб ўғирлатиб қўймасликларининг вазифаси ҳам ўшаларнинг зиммасида бўлсин», дейдилар.

Шарқ билан Ғарбни боғлаб турувчи «Буюк ипак йўли» асрлар давомида қитъаларни қитъаларга, халқларни халқларга яқин қилган. Уларнинг иқтисодий ва маънавий тараққиётига хизмат кўрсатган. Мустақилликка эришганимиздан кейин узоғимизни яқин қиладиган равон ва замонавий йўлларга эҳтиёж кучайди. Биз хорижий давлатлар билан иқтисодий, савдо алоқалари ўрнатиб, ўзаро мол айирбошлашда Россия ва Қозоғистон ҳудудларидан ўтувчи темир йўллар, Болтиқ ва Қора денгиз бандаргоҳларидан фойдаланишга мажбур бўлаяпмиз. Мустақиллигимизнинг дастлабки қадамларидан бири мамлакатимизни халқаро сув йўлларига олиб чиқадиган замонавий коммуникацияларини барпо этишга қаратилди. Афғонистондаги кескин вазият бартараф этилса, қўшни давлатда тинчлик, тотувлик барқарор бўлса, Афғонистон, Покистон орқали Карочи бандаргоҳига — Ҳинд океанига чиқишимиз мумкин. Янги темир йўл тармоғи орқали Ўртаер денгизи, Форс кўрфазига чиқиш учун имкон туғилган бўлар эди.

Шуларни назарда тутиб, Марказий Осиё республикаларининг раҳбарлари 1991 йилнинг сўнгги ойида учрашиб, «Тежен — Сирахс» темир йўлини қуришга азму қарор қилдилар. Эрон Ислом Республикаси ҳам бу қурилишда манфаатдор ва ишга киришишга тайёр эканлигини билдирди. 1992 йилнинг 15 январида Марказий Осиё Республикаларини Эрон ва Туркия билан боғловчи темир йўл қурилишига биринчи тамал тоши қўйилди. Қурилиш сарф-харажатига зарур маблағ ажратилди. Эрон томон ўз ҳудудида Сирахсгача темир йўлни узайтиришни амалга оширадиган бўлди. Ўзбекистонда мазкур қурилишга Хоразм сув қурилиши, «Қарши қурилиш», Еттинчи кўприк қурилиши трестлари, Ўрта Осиё қурилиш-механизация акционерлик жамияти жалб этилди. Қурувчилар тўрт йил давомида саҳро бағрини очиб, уни текислаб, мустаҳкамлаб, пўлат изларини ётқизиб бордилар. Узунлиги 133 километрлик, жаҳон стандартларига жавоб берадиган замонавий темир йўл шаҳобчаси фойдаланишга тахт қилиб қўйилди. Қурувчилар умумий узунлиги 946 метрлик 17 та кўприк бунёд этдилар. Учта замонавий темир йўл станцияси қад кўтарди. Шу йил 13 май куни «Тежен — Сирахс» темир йўли тантанали равишда ишга туширилади. У мамлакатларимиз иқтисодий савдо-сотиқ тараққиётида катта аҳамиятга молик.

Осиё мамлакатларидан автомобиль ва ҳаво йўллари орқали келтирилаётган юкларнинг тарифи арзонлашиб, кўп ҳажмда ва тезроқ келадиган бўлади. Республикамизда четга чиқариладиган ва четдан келтириладиган юклар кўпаяди. Келажакда ана шу йўл орқали йўловчилар, саёҳатчилар қатновини ҳам йўлга қўйиш назарда тутилмоқда. Ҳамюртларимиз ўзлари истиқомат қилиб турган жойлардаги темир йўл станцияларида поездларга чиқиб, кўзланган манзилга жўнайверадилар. Йўловчиларга барча қулайликлар ва имкониятлар яратиб берилади. Дунёдаги турли мамлакатлар билан иқтисодий ва маданий алоқаларимиз мустаҳкамланиб боради.

А. КАРИМОВ,
«Халқ сўзи»нинг сиёсий масалалар бўйича шарҳловчиси.

МАСЪУЛИЯТ УНУТИЛГАЧ...

(«Халқ сўзи»га келган хатларни ўқиб...)

Республикамиз ҳукумати аҳолининг меҳнатга яроқсиз, моддий кўмакка муҳтож бўлган қатламини ижтимоий муҳофаза қилишга алоҳида аҳамият бериб келмоқда. Лекин сир эмаски, ҳозирги пайтда баъзи жойларда пенсия ва болалар учун бериладиган нафақа пулларини вақтида тўламаслик, ногирон ҳамда уруш қатнашчилари — фахрийларга эътиборсизлик ҳоллари ҳам учраяпти. Таҳририятимизга келаётган мактублар, шикоят ва аризалар ана шундан далолат бериб турибди.

«— Мен 1989 йилдан бери пенсия олиб келаман. Турмуш ўртоғим ҳам нафақахўр, — деб ёзади Ҳазорасп туман, «Эркин» жамоа хўжалигида яшовчи О.Машарипов. — У биринчи гуруҳ ногирони. Мана ўн беш йилдан ошдики, қўл-оёқлари ишламай, тўшакка михланиб ётибди. Шундай бўлгач, табиийки, биз ҳукуматимизнинг берган пенсия пулларига суяниб қолганмиз. Лекин белгиланган пулларни вақтида олиб бўлмаяпти. Ҳафтанинг ҳар уч кунида пенсионерлар алоқа бўлими эшиги олдида соатлаб навбат кутиб туришади...

Давлатимиз бизга катта ғамхўрлик қилиб келаётир. Биз пенсионерлар бу эътибордан жуда миннатдормиз. Лекин айрим мутасадди раҳбарларнинг айби билан биз кексалар бирмунча ноқулай аҳволга тушиб қолаяпмиз».

Бундан ташқари, Тошкент вилояти, Зафар қўрғонилик бир гуруҳ ногиронлар ўзлари яшаб турган ҳудудда жойлашган озиқ-овқат дўконларининг тўлиқ ишламаслиги, нон комбинатидан келтирилаётган нонлар баъзан сифатсиз ун ёки ачиган хамирдан тайёрланаётганлиги туфайли кишилар меъда, ичак касалликларига йўлиқишаётганини ёзишган. Қорақалпоғистон Республикаси Беруний тумани, Беруний номли ширкатлар уюшмасида яшовчи пенсионерлар номидан йўлланган мана бу мактубда эса, улар пенсия нақд сўмларда эмас, балки бошқача усулда тўланаётганлигидан норози эканликларини баён қилишган: «Пенсия пулини сўраганимизда алоқа бўлими мудири, дўконга боринг, ун ёки бошқа озиқ-овқат маҳсулотларини олишингиз мумкин, деб қўлимизга пул эмас, нафақа қиймати ёзилган «қоғоз» тутқазади, — дейилади хатда. — Бир йилдан бери аҳвол шу. «Қоғоз» фақат битта озиқ-овқат дўконига ўтади, холос. У ерда эса бизга зарур бўлган нарсалар топилмайди. Бу тўғрида туман ҳокимлигига арзнома ёзгандик, афсуски улар жавоб қайтиришмади». Таҳририятимизга келаётган мактубларнинг саноқли қисмида заҳматкаш оналар жамоа хўжаликларида меҳнат қилиб, ҳақларини ўз вақтида ололмайётганликларини ёзишган. Жумладан, қўлимиздаги мана бу шикоят Шаҳрихон тумани, Хўжабод жамоа хўжалиги аъзолари М.Абдураҳимова ва З.Султонова номидан келган:

«Биз 1994 йилнинг сентябрь ойида ҳомиладорлик таътилига чиққан эдик, — деб ёзади улар. Мана орадан олти ой ўтибди ҳамки, таътил пулларини ололганимиз йўқ. Хўжалик раҳбариининг олдига борсак, ҳозир банкда пул йўқ, деб қўрс жавоб беради. Банкда ростдан ҳам пул йўқми ёки бу раисимиз ўйлаб топган оддий баҳонами? Бу ёғи бизга қоронғи.

Шундан кейин биз 1995 йилнинг март ойидан бошлаб яна далага чиқиб ишладик. Лекин шу кунга қадар болалар учун тўланадиган нафақа миқдори республикамиз Президентининг Фармонига биноан бир неча марта оширилди. Биз эса бу пулларни оширилган миқдорда ололмаяпмиз...»

Албатта, ҳар бир хўжалик раҳбари, аввало, ўз меҳнаткашларининг манфаатини кўзлаб иш тутиши, муаммоларни давлатга суянмасдан, давлатдан мадад кутиб ўтирмасдан мустақил равишда ҳал этиши лозим. Қолаверса, бугунги бозор иқтисодиётининг талаби ҳам шу. Хўжалик раҳбари «етти ўлчаб, бир кесадиган» тадбирли киши бўлсагина иш ўнгланади, хизматчилар бошқа жойларга арз қилиб ўтирмайдилар. Республикамиз Президенти айтганидек, «Раҳбарларнинг ўз масъулиятини, уларга берилган ваколатларни англаши, изланиши, ташаббускорлик, тадбиркорлик руҳи билан яшаш ва курашиш бугунги куннинг энг долзарб масаласидир».

Қуйидаги мактубни эътиборингизга таҳрирсиз ҳавола этишни лозим кўрдик. Уни редакциямизга Чуст тумани «Ўзбекистон» жамоа хўжалигида яшовчи ногирон О.Сувоналиев йўллаган: «Учта фарзандим бор. Уларнинг биронтаси ишга яроқли эмас — ҳаммаси ҳали мактаб ўқувчиси. Оилам эса колхозчи. Мен 1987 йилда Черноблда бўлиб, у ердан 1989 йилда иш қобилиятимни йўқотган ҳолда қайтдим. Соғлигим кун сайин ёмонлашиб бораётганлиги мени ташвишга солмоқда. Бир сўз билан айтганда, оилавий шароитим жуда оғир.

Тўғри, бизга ҳукуматимиз томонидан имтиёзлар бериб қўйилган. Аммо улардан тўла фойдалана олмаяпман. Ҳатто хўжалигимиздан қўшимча ер берилгани йўқ. Чернобль қатнашчиларига туман ҳокимлиги томонидан ажратилган 100 кг буғдойни ҳам хўжалик раҳбарлари беришмади. Болаларнинг нафақа пулини эса бир йилдан бери ололмаяпмиз.

Соғлиғимни тиклашга имкониятим, тўғрироғи пулим йўқ. Норин тумани ижтимоий таъминот бўлимидан бериладиган 300 сўм ёрдам пули ҳалигача етиб келмади. 50 фоизлик имтиёз билан бериладиган кўмирни эса икки йилдан буён беришмайди...»

Хўжалик раҳбарларининг бу каби лоқайдлиги, совуққонлиги ва ўзибилармончилиги туфайли кўпгина фуқароларнинг уларга бўлган ишончини йўқотмоқда, оқибатда одамлар редакциямизга мактуб йўлламоқдалар. Бундай хатларни яна келтириш мумкин. Энг муҳими, жонажон юртимизда фаровонлик ва эркин ҳаёт сари интилинаётган бир пайтда раҳбарлик масъулияти ҳис қилинмас, ишга бугунги ўзгаришлар ва янгиланишларга хос ўзгача назар билан қаралмас экан, эътиборсизлик орқасидан келиб чиқаётган муаммолар тағин-да кўпаяверади.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими.

«СИЗГА АВТОМОБИЛ СОВҒА ҚИЛМОҚЧИМИЗ»

Хоразм вилоят соғлиқни сақлаш бўлимига шу мазмундаги хат ва шошилинчномалар тез-тез келиб турибди.

Хоразм вилоят соғлиқни сақлаш тизими кейинги 5 йил мобайнида бирорта ҳам санитар машинаси олмаганлиги ҳақида Президентимизнинг мазкур вилоят кенгаши сессиясида куюниб гапирганлиги воҳанинг кўпгина корхона ва ташкилотлари жамоатчилигини жиддий хулосага ундади.

Натижада ўз имкониятларини чамалаб кўрган «Урганч қурилиш материаллари заводи» ҳиссадорлик жамияти, вилоят электр-алоқа корхонаси, вилоят автойўллар бошқармаси, экскаватор ва механика таъмирлаш заводлари, «Жанубгаз қурилиш тресті», «Иссиқлик манбаи» бошқармаси, Хонқа ун комбинати каби жамоалар харид қилинаётган жами 11та санитар ва «тез ёрдам» машиналари учун маблағ ажратдилар. Бундайин эзгу ниятлар изҳор этилган хат ва шошилинчномалар вилоят соғлиқни сақлаш бўлимига ҳамон келиб турибди. Бир қанча билдирувномаларда эса тиббиёт муассасаларига қарашли «касал» автомашиналарни бепул таъмирлаб бериш истаги баён этилган. Ана шу йўл билан таъмирланадиган 171 та автомобил яқин кунлардаёқ «тузалиб» хизмат кўрсата бошлайди.

А. СОБИРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• Маҳалла ва мактаб ҳамкорлиги

ТАРБИЯ МАВСУМИЙ ИШ ЭМАС

Биз Нурота туманидаги Ҳамид Олимжон номли 42 ўрта мактабга борганимизда, уларнинг фаолияти акс эттирилган ҳужжатларни сўраш, титкилашга тортиндик. Бунинг ўрнига ўқувчилар, ота-оналар билан суҳбатда бўлишни лозим топдик.

Мактабда айни кунларда «Нурота 60 йиллиги», Ибн Сино, Равотўлғон, О.Қодиров, F.Fулом номли маҳаллаларнинг 1 минг 200 нафарга яқин фарзандлари таълим олишмоқда. Уларга 100 га яқин ўқитувчи сабоқ беришади. Мактаб жамоаси ота-оналар билан мустаҳкам алоқа ўрнатганлар.

Илгари ота-она эрталаб фарзандини мактабга жўнатарди. Ўқитувчи ундан дарсни сўрарди. Билмаса, «икки» баҳони қўяверарди. Шу тариқа ёшлар мактабдаёқ яхши-ёмонга ажратиларди. «Ёмон»лар улғайгач, ҳунар-техника билим юртларига оширилиб, улардан қутилардилар. Ота-онаси эса, ҳа энди олим бўлмаса, чўпон чиқар, дея қўл силтаб қўя қоларди. Бир сўз билан айтганда, боланинг тарбияси ҳам фанларни ўзлаштиришига қараб олиб бориларди. Илмсиз яшаш мумкиндир. Лекин тарбиясизликдан ёмони йўқ. Шунинг учун ҳам бу ерда маҳалла билан ҳамкорлик қатъий йўлга қўйилди. Бу ҳамкорликдан мақсад, бутун маҳалла аҳли билан кимникигадир бориб, «Боланг нега ёмон ўқийди?» ёки «Фарзандингни йиғиштириб ол», деб иддао қилиш эмас, балки вазиятни ўша даражага етказмасликдир.

Инсоннинг ахлоқий гўзаллиги, маънавий бойлиги, мавжуд қонунларни ҳурмат қилиши билангина белгиланмайди. Бундай фазилатлар асрий удумлар, урф-одатлар, расм-русумлар, хуллас миллат ва маҳаллага хос хусусиятларга амал қилиш билан ҳам сайқалланади. Шу боис мактабда ташкил этилган «Фарзанднинг ота-она олдидаги бурчи» мавзуидаги учрашувлар диққатимизни тортди. Мазкур тадбир бир қарашда «Оталар сўзи ақлнинг кўзи» телекўрсатувини такрорлагандек туюлади.

Лекин унга сценарийни болаларнинг ўзлари тайёрлашар, «спектакл»ни ҳам биргаликда муҳокама қилишар экан.

— Нурота кичкина бўлса ҳам, «Оталар сўзи ақлнинг кўзи»дагига ўхшаш ҳодисалар учраб туради, — дейди мактаб тарбиявий ишлар ташкилотчиси Х.Рустамов. — Болалар уларни эшитади, гувоҳи бўлади. Шу асосда сценарий ёзиб, ижро этишади. Бунинг таъсири биз ёзгандан кучлироқ бўлади. Бир нарсани ёддан чиқармаслик керак, бола лекция ва насиҳатдан жуда тез безади. У аксинча воқеа орқали хулоса чиқаради.

Мактаб маъмурияти туман ички ишлар бўлими билан ҳам мустаҳкам алоқа ўрнатган. «Жиноят ва жазо» мавзуидаги учрашувлар ана шу бўлим ходимлари билан бўлади. Бу борада ҳам эскича услублардан воз кечилган. Яъни, милиция формасидаги киши насиҳат бериб кетавермай, балки болалар билан жонли мулоқот ўтказади.

— Албатта, барча учрашув ва тадбирларимиз ҳаммага бирдек, тезда самара беради, деб бўлмайди, — дейди Хайриддин Рустамов. — Лекин фойдаси кўп. Шунинг учун уларни ранг-баранг, қизиқарли қилишга интилаяпмиз.

Яқинда қизиқ бир тажриба ўтказдик. Ўқувчиларни йиғиб дарсдан сўнг шанбалик ўтказамиз, истаганлар келсин, дедик. Дастлаб ўқувчиларнинг ярмидан кўпроғи келмади. Ҳеч кимга танбеҳ бермадик. Кейинги гал кўпроқ келишди. Бу эса уларда ёшликдан уялиш ҳиссини тарбиялашда ёрдам беради. Маҳаллада «ҳашар» деган удум бор. Кимдир иморат қурса, ҳашарга айтиш одати бор. Бормаслик уят саналади.

— Тарбия мавсумий иш эмас, — дейди мактаб директори. — У ҳамиша долзарб ҳисобланади. Шунинг учун бу ишга ҳаммамиз бирдек масъулмиз.

Темур ЭШБОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• Биротаям танқид натижасиз қолмайди

«УЛАР ҲАМ ШУ СУВДАН БИР ИЧИБ КЎРИШСА...»

(«Халқ сўзи» 1996 йил, 19 январь)

Эсингизда бўлса, юқоридаги сарлавҳа остида Бахмал туманидан Н.Абдусаидов ва Х.Абдукаримовларнинг таҳририятимизга йўллаган шикоят хатлари чоп этилган эди. Унда Ўсмат шаҳарчасидан Жарбулоқ ва Баймоқли қишлоқларига узатилаётган ичимлик сувининг тез-тез тўхтаб қолиши ҳамда истеъмол қилишга яроқсиз бўлганлиги боис аҳоли орасида турли касалликларнинг келиб чиқишига сабаб бўлаётганлиги баён қилинганди.

Мазкур мақола бўйича тегишли мутассадди раҳбарлардан қуйидаги жавоб хатлари олинди:

— Мақола вилоят санитария-эпидемиология хизмати ходимлари томонидан атрофлича муҳокама қилинди. Назоратни сусайтириб юборганлиги учун туман СЭМ бош врачи огоҳлантирилди, туман ичимлик сув корхонаси бошлиғи А.Холимирзаевга эса бир ойлик маош миқдорида жарима солинди.

1995 йилда туман маркази ва унга яқин қишлоқлардан олиб, лаборатория текширувидан ўтказилган 169 та сув намунасининг 18,3 фоизи давлат андозалари талабларига жавоб бермади. Жарбулоқ ва Боймоқли қишлоқларида эса бу 14,2 фоизга тенгдир. Қишлоқлар аҳолисининг юқумли сариқ касаллигига чалиниши 1994 йилга нисбатан 6 фоизга, ўткир ошқозон ичак каслликлари 1992 йилга нисбатан 6,4 фоизга камайган.

Жиззах вилояти бўйича аҳолининг водопровод суви билан таъминланганлик даражаси 1986 йилда 72 фоизга тенг бўлган бўлса, 1996 йилга келиб 78 фоизни ташкил этмоқда. Аммо вилоятнинг Фориш, Зомин, Ғаллаорол ва Бахмал каби туманларида аҳолининг маълум қисми ҳанузгача қудуқ, булоқ ва ариқ сувларидан хўжалик, маиший мақсадлар учун фойдаланиб келишмоқда.

Бахмал тумани аҳолисининг ичимлик сувига бўлган эҳтиёжини тўла қондириш мақсадида «Нурлиқуёш» жамоа хўжалиги ҳудудида Ўдамали-Ўсмат сув олиш иншооти қурилиши бошланган.

Юқоридаги иншоот қурилиши тугалланиши билан вилоят, жумладан, Бахмал тумани аҳолисининг ҳам ичимлик суви таъминоти бир қадар яхшиланди.

М.РАЖАПОВ,
Жиззах вилояти санитария-эпидемиология маркази бош ҳакими.

* * *

Туман ҳокимлиги бу масалани ҳал этишга киришган. Хусусан, яроқсиз ҳолга келиб қолган 1 км. узунликдаги ичимлик сув узатиш тармоғи янгидан тикланмоқда. Ҳозирча 480 метр узунликда қувур ётқизилиши таъминланди.

Бундан ташқари, туман маркази ва юқорида қайд этилган қишлоқларни тоза ичимлик суви билан етарли даражада таъминлаш мақсадида марказлаштирилган маблағ ҳисобига узунлиги 14,0 км. бўлган «Удамали -Ўсмат» сув иншооти қурилмоқда. Бу иншоот фойдаланишга топширилганидан сўнг ичимлик суви билан таъминлаш масаласи бир оз яхшиланади.

Туман ҳокимлиги газета танқидидан тегишли хулоса чиқаради ва аҳолини ичимлик суви билан таъминлашни яхшилаш учун ҳамма чора-тадбирларни кўради.

Х.СУЮНОВ,
Бахмал тумани ҳокими.

ХИЗМАТ ТУРИ ҚАНЧА КЎПАЙСА, ЭМИССИЯ ШУНЧА КАМАЯДИ

Фарғона — республикада аҳолиси энг зич жойлашган вилоятлардан бири. Жумладан, Оҳунбобоев туманидаги 16 та жамоа хўжалигида 138 мингдан зиёд аҳоли истиқомат қилади. Албатта, шунча кишига сартарошлик, пойабзал тузатиш, кимёвий тозалаш ва бошқа соҳаларда маиший хизмат кўрсатишнинг ўзи бўлмайди.

Аммо хизмат тармоқларини талаб даражасида кенгайтириб, туманда эмиссия даражасини пасайтириш ҳам муҳим аҳамиятга эгадир.

Ҳозир туманда 700 га яқин маиший хизмат шохобчалари мавжуд бўлиб, аҳолига 20 турда хизмат кўрсатилмоқда. Уй-жойларни таъмирлаш, кийим-кечак, пойабзалларни қайта тиклаш, автомобиль тузатиш шулар жумласидандир. Ҳар бир хўжаликда сартарошлик, ҳаммом ишлаб турибди.

— Биз биринчи галда туманимизнинг ҳар бир хўжалигида кимёвий тозалаш корхоналарини бунёд этмоқчи бўлдик, — дейди туман ҳокимининг умумиқтисодий масалалар бўйича ўринбосари Фазилатхон Иброҳимова. — Лекин мижозлар талабини ўрганишимизда шу нарса маълум бўлдики, тумандаги ишлаб турган кимёвий тозалаш корхонасининг ўзи етарли экан. Шу сабабли ҳар бир жамоада кийимларни қабул қилиб оладиган пунктлар очдик. Бу ердан олиб келинган буюмлар марказий корхонада тозаланиб, тезда эгасига етказиб берилади.

Илгари кўпгина жамоа хўжаликларида соатсозлик устахоналари йўқ эди. Одамлар шу арзимайдиган иш учун туман марказига ёки Марғилон шаҳрига қатнардилар. Шуни ҳисобга олиб, қишлоқларда соатсозлик устахоналарини очаяпмиз. Ҳозирги кунда бундай устахоналар бир неча жамоа хўжаликларида фаолият кўрсатмоқда.

Яқинда туманнинг энг катта бозори Марғилон шаҳар тасарруфига ўтди. Бу ерда 500-600 машина сиғадиган автомобиль тўхташ жойини ишга туширдик. Қишлоқларда ҳафтанинг турли кунлари ишлайдиган мол бозорлари ташкил қилинган.

Одамлар қўлидаги пулни уларга хизмат кўрсатиш йўли билан қайтариб олиб, эмиссия ҳажмини қисқартириш мақсадида маиший хизмат кўрсатиш нуқталари учун бинолар ажратиш ёки қуришга маблағ топиш масаласи қийин бўлаяпти. Бундан ташқари айрим хизмат кўрсатиш шохобчалари туманда фаолият кўрсата туриб, вилоятга пул топширади. Радио ва телевизор тузатадиган устахоналар бунга мисолдир. Усталарнинг биридан сўраганимизда, бизнинг фаолият кўрсатишимиз учун рухсатнома вилоятдан берилади, шу боис тушган пулни у ерга топширамиз, дея таъкидлади.

Лекин туман ҳокимлиги мутахассислари юқоридаги муаммоларни ҳал қилиб, яқин келажакда аҳолига маиший хизмат кўрсатиш турини 48 тага етказишни мўлжаллаётир.

Ғулом ЮСУПОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

TV ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР TV

Душанба, 13

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ҳафтанома». 8.00 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 Юсуф Розиқов. «Домла». Кўп қисмли видеофильм. 14-серия. 9.00 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Хоразм». 9.10 «Рикки-Тикки-Тави». Республика қўғирчоқ театрининг спектакли. 10.00 Янгиликлар. 10.05 «Ватанпарвар». 10.45 «Турон тулпорлари». Спорт кўрсатуви. 11.05 «Илҳом». Ижодкор ёшларнинг телевизион клуби. 11.45 «Мўлжал». Публицистик кўрсатув. 12.30 Ўзбекистон халқ артисти Фаррух Зокировнинг юбилей кечаси. «Туркистон» саройидан ёзиб олинган. 14.00 — 14.05 Янгиликлар.

* * *

16.55 Кўрсатувлар тартиби. 17.00 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «МҲСК» — «Пахтакор». Танаффус пайтида — Янгиликлар. 18.45 «Юксалиш». Бадиий-публицистик кўрсатув. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 Оқшом эртаклари. 20.10 Биржа ва банк хабарлари. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Марказ ва минтақалар». Бухоро вилояти иқтисодиётининг таркибий тизимлари. 21.40 Дам олиш концерти. 22.20 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Нурли Тошкент оқшомлари». 22.30 ЎзТВ хазинасидан. Тоҳир Малик. «Сўнгги ўқ». Видеофильм. 6-қисм. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.55 — 00.40 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Машъал» (Қарши) — «Навбаҳор» (Наманган).

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Мультфейерверк». 18.30 «Палитра». 19.05 ТВ-2 намойиш этади. 19.15 «Постфактум». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Курьер». 20.15 «...яна об-ҳаво ҳақида». 20.20 «Мусиқа, халос». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 ТВ-2 намойиш этади. 21.10 Оҳанглар ва Эълонлар. 21.50 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 22.40 — 23.40 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Афшона — Абу Али ибн Сино ватани». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
18.10 — 20.40

*

20.40 «Бўёқлар жилоси». Телефильм.

*

Россия давлат телевидениеси
21.00 — 23.10

*

23.10 Эълонлар. 23.15 — 23.20 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мульткарусель». 19.00 «Кўзмунчоқ». Болалар учун дастур. 19.30 «5+1». Интервью. 20.00 Эълонлар. 20.05 «Тафсилот». Ахборот кўрсатуви. 20.20 «Кинематограф». 21.10 «Спорт-тайм». 21.40 «М»-хабар». 21.50 Эълонлар. 21.55 «Кимга, қанақа?». 22.35 «Фотоальбом». 22.50 — 23.00 «Хайрли тун!».

Сешанба, 14

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.55 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 Республика газеталарининг шарҳи. 8.40 Тоҳир Малик. «Сўнгги ўқ». Видеофильм. 6-қисм. 9.35 Биржа ва банк хабарлари. 9.50 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Улоқ». 10.00 Янгиликлар. 10.05 «Рақслар гулдастаси».

Ўқув машғулотлари:

10.30 Адабиёт. 11.00 Немис тили. 11.30 Она тили.

*

12.00 Дони Зокиров номидаги халқ чолғу оркестрининг концерти. 12.30 «Бешинчи довон». Видеоканал. 14.00 — 14.05 Янгиликлар.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида». 18.35 «Диабетологларнинг II конгресси». 18.55 «Бугунги Европа». Публицистик кўрсатув. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 Оқшом эртаклари. 20.10 «Ҳамкорликнинг ойдин йўли». Автомобилчиларнинг халқаро кенгаши. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Инсон ва қонун». Кечаги кун сабоқлари. 21.45 Ўзбек куйларидан концерт. 22.25 ЎзТВ хазинасидан. Тоҳир Малик. «Сўнгги ўқ». Видеофильм. 7-қисм. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.55 — 00.30 «Олам ва одам». Маърифий кўрсатув.

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Мультфейерверк». 18.25 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия). 19.15 «Блиц». Фотокўрик. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Бизнес-уик». 20.10 АРТ-журнал. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Видеогид». 21.20 Оҳанглар ва Эълонлар. 22.00 «Кинонигоҳ». 23.40 — 00.10 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Мусаввир нигоҳи». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».

* * *

18.10 — 20.40

*

20.40 «Жайронлар ороли», «Армудлар». Телефильмлар.

*

Россия давлат телевидениеси
21.00 — 23.50

*

23.50 Эълонлар. 23.55 — 24.00 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мульткарусель». 19.00 «Йўловчи ва транспорт». 19.40 Эълонлар. 19.45 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари. 20.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 20.55 «Солиқ ҳақида сабоқлар». 21.10 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари. 21.40 Америка бизнесининг тарихи. «Савдо капитализмининг туғилиши». 3-кўрсатув. 22.10 Эълонлар. 22.15 Джаз серпантини. 22.45 — 22.55 «Хайрли тун!».

Чоршанба, 15

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.55 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 Тоҳир Малик. «Сўнгги ўқ». Видеофильм. 7-қисм. 9.30 «Қирқ хунар ҳам оз...» Тошкент шаҳар 55-хунар билим юрти қошидаги бизнес маркази. 10.00 Янгиликлар. 10.05 М. Қиёмов. «Деҳқон баҳори». Публицистик кўрсатув.

Ўқув машғулотлари:

10.30 Алифбо сабоқлари. 11.00 Ўқитувчилар, Сизлар учун! 11.30 Инглиз тили.

*

12.00 Болалар учун. «Оқ руҳ». 12.20 «Суяксиз бола». Бадиий фильм. 13.30 «Ёш бастакорлар». Мусиқий дастур. 14.00 — 14.05 Янгиликлар.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Кичкинтой» студияси. «Доно бобо даврасида». 18.40 «Табобат мўъжизалари». Тележурнал. 19.10 Спорт хабарномаси. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 Оқшом эртаклари. 20.10 «Иқтисодиёт чорраҳаларида». Тележурнал. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 Ўзбекистон телевидениесида вилоят студияларининг кўрсатувлари. Экранда — Қашқадарё вилояти. 21.40 «Бўстон». Тележурнал. 22.30 «Кино усталари». Бимбулат Ватаев. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.55 — 00.30 Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими Авазбек Маҳмудов концерти.

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Мультфейерверк». 18.30 ТВ-2 намойиш этади. 18.40 «Кулгига нима етсин!» 19.05 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Компьютер-Осиё». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Ҳайвонот оламининг сирлари». 21.50 Оҳанглар ва Эълонлар. 22.30 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 23.20 — 00.10 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Вавака». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».

* * *

18.10 — 22.15

*

Россия давлат телевидениеси
22.15 — 22.45

*

22.45 Эълонлар. 22.50 — 22.55 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мульткарусель». 19.00 «Дарсга қўнғироқ». 19.35 Эълонлар. 19.40 «Дунё эшиги». 20.20 «Кинематограф». 21.10 «Буюк Ипак йўли». Лотерея ўйини. 21.25 Эълонлар. 21.30 «Тошкент оқшомида». 22.30 «Аёл». 23.00 — 23.10 «Хайрли тун!».

Пайшанба, 16

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.55 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 Республика газеталарининг шарҳи. 8.40 «Кино усталари». Бимбулат Ватаев. 9.35 «Иқтисодиёт чорраҳаларида». Тележурнал. 9.50 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Фарғонанинг мовий ҳалқаси». 10.00 Янгиликлар. 10.05 «Кашф этилаётган имкониятлар». Ишбилармонлик самаралари ҳақида.

Ўқув машғулотлари:

10.30 Ботаника. 11.00 «Сиҳат-саломатлик» почтасидан. 11.30 География.

*

12.00 «Оила маликаси» кўрик-танлови. 12.20 Чанг тароналари. 12.45 «Кулол ва хумча». Бадиий фильм. 14.00 — 14.05 Янгиликлар.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Тилга эътибор...» 18.45 «Менда фикр бор». Тадбиркорлар телевизион клуби. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 Оқшом эртаклари. 20.10 «Юзма-юз». Мулоқот. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Бевосита мулоқот». Пенсия ва нафақалар ҳақида. 21.50 «Саҳна ҳаёти». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Мухтасар Йўлдошева. 22.40 Санъат усталарининг концерти. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.55 — 00.45 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Дўстлик» — «Нурафшон».

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Мультфейерверк». 18.35 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия). 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Автосалон». 20.15 «Фармед». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Сизнинг услуб». 21.15 Оҳанглар ва Эълонлар. 21.55 «Кинонигоҳ». 23.35 — 00.30 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Сулола». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».

* * *

18.10 — 20.40

*

20.40 «Ўтиш жойи». Телефильм.

*

Россия давлат телевидениеси
21.00 — 21.30

*

21.30 «Горец-2». Бадиий фильм (АҚШ). 22.50 Эълонлар. 22.55 — 23.00 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мульткарусель». 19.00 «Компьютер-ревю». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 20.20 «Каталог». 20.30 «Уй остонадан бошланади». 21.10 «Эколот-коктейль». 21.40 Эълонлар. 21.45 «Кобра». Телесериал (АҚШ). 22.30 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари. 23.00 — 23.10 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 17

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.55 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 «Саҳна ҳаёти». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Мухтасар Йўлдошева. 9.20 «Юзма-юз». Мулоқот. 9.40 «Ўзбектелефильм» кўрсатади. «Шайхонтоҳур». 10.00 Янгиликлар. 10.05 «Мактабимиз — фахримиз».

Ўқув машғулотлари:

10.30 Физика. 11.00 Немис тили. 11.30 Математика.

*

12.00 «Хазинамиз таянчи». Солиқ ходимларининг иш фаолиятидан. 12.30 «Куйла, дилкаш дуторим!». Мусиқий кўрсатув. 13.15 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Навбаҳор» — «Атласчи». 14.00 —14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Кичкинтоймиз — гижингтоймиз». Телебеллашув. 18.55 «Маърифат маскани». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 Оқшом эртаклари. 20.10 «Ҳаёт ва қонун». Фуқаролик жамиятида оиланинг ижтимоий ва ҳуқуқий аҳволи. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Миллат». Публицистик кўрсатув. 21.40 Юнус Ражабий номидаги мақомчилар ансамблининг концерти. 22.30 «Армонли дунё». Абдурауф Фитрат. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.55 — 00.40 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Пахтакор» — «Машъал».

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Эртак». 18.35 «Оҳанглар оғушида». 18.55 «Блиц». Фотокўрик. 19.05 «Эртага — шанба». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «RAKS» тақдим этади. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Ривоят». 21.10 «Офарин». 21.40 «Таманно». 21.50 Оҳанглар ва Эълонлар. 22.30 —23.20 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Етти кўл». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».

* * *

18.15 — 20.40

*

20.40 «Эстафета». Спорт кўрсатуви. 20.55 Эълонлар.

*

Россия давлат телевидениеси
21.00 — 23.35

*

23.35 Эълонлар. 23.40 — 23.45 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 Мульткарусель». 19.00 «Самарали изланишлар». Чигитнинг янги навлари ҳақида. 19.30 «Ўтмишсиз келажак йўқ». 20.00 Эълонлар. 20.05 «Интерпартнер». 20.50 «Билиб қўйган яхши». 21.15 «Бизнес-академия». 21.40 «Мусиқий меҳмонхона». 22.20 Эълонлар. 22.25 «Тақдирлар». Ҳалима Носирова. 23.05 — 23.15 «Хайрли тун!».

ШАНБА, 18

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.55 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 Республика газеталарининг шарҳи. 8.40 «Тўй ўрнига томоша». Каттақўрғон мусиқали драма ва комедия театрининг спектакли. 10.00 Болалар учун. «LEGO» сайёраси». 10.25 «Эъзоз». Бобур назари тушган шаҳар. 10.55 «Қутлов». Ахбор Имомхўжаев. 11.45 «Олимп сари». 12.05 «Хотира». Комил Алиев. 12.25 «Тараннум». Мусиқий дастур. 12.55 Мактаб ўқувчилари учун. «Яшил чироқ». 13.55 — 14.40 «Санъаткор». Кўзижон Ҳакимов.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 «Еттига етти». Телебеллашув. 18.45 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув. 19.15 Спорт хабарномаси. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Оқшом эртаклари. 20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида). 20.15 «Бу ажиб дунё». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 Диққат, премьера: Юсуф Розиқов. «Домла». Кўп қисмли видеофильм. 15-серия. 21.30 «Ўзбекистон — Ватаним маним!». Қўшиқлар кўрик-танлови. 22.00 «Оламда бир олам гап». 22.15 «Олтин мерос». Абадият билан бўйлашиб. 22.50 «Тунги ёғду». Дам олиш кинодастури.

II

9.00 «Мультфейерверк». 9.15 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам». 9.35 «Компьютер-Осиё». 10.05 «Ҳайвонот оламининг сирлари». 10.55 «Автосалон». 11.15 «Сизнинг услуб». 11.30 Оҳанглар ва Эълонлар. 12.10 «Кинонигоҳ». 13.50 —14.50 «Спорт қитъаси».

***

18.00 «Совға». 18.20 «Фармед». 18.30 Эълонлар. 18.35 «Олам». Маърифий кўрсатув. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Мактуб». 20.05 «Имкон чўққилари». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Мусиқа салтанати». 21.20 Видео янгиликлари. 21.40 Оҳанглар ва Эълонлар. 22.20 — 00.20 Видео — «О».

III

16.40 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

Россия жамоат телевидениеси
16.50 — 20.40

*

20.40 «Жонли сайёра». 21.00 «Фирибгарлар». Бадиий фильм (Франция).

*

Россия давлат телевидениеси
22.30 — 23.55

*

23.55 Эълонлар. 24.00 — 00.15 «Занданечи сири». Телефильм.

IV

10.00 «Арслоннинг саргузаштлари». Болалар учун фильм. 2-серия. 11.05 Эълонлар. 11.10 «Умид» (уйғур тилида). 11.50 «Лицедейлар». Телефильм. 12.20 — 13.00 «Замандас» (қозоқ тилида).

***

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Сиёҳдонча». Болалар учун дастур. 19.05 «Телеташриф». 19.20 Эълонлар. 19.25 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 20.15 «Эсдалик учун дастхат». 20.40 «Заковат». Ёшлар учун дастур. 21.05 «Бугунги Европа». 21.25 «Оқ соя». 21.55 Эълонлар. 22.00 «Шаҳрим — фахрим». Публицистик кўрсатув. 22.40 «Бу ажиб дунё». 23.00 — 23.10 «Хайрли тун!».

ЯКШАНБА, 19

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.55 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 «Камалак». Болалар учун кинодастур. 10.00 «Ватанимга хизмат қиламан!». 11.00 Юсуф Розиқов. «Домла». Кўп қисмли видеофильм. 15-серия. 11.30 «Ижод меҳри». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Марат Азимовнинг ижодий кечаси. 12.35 «Цирк! Цирк! Цирк!» 13.20 «Ташриф». Дам олиш дастури. 14.10 — 14.55 «Театр учрашувлари». Садриддин Айний номидаги Бухоро вилоят театри.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 «Кучукча ва эски шиппак». Мультфильм. 18.10 «Қўшиғим, жон қўшиғим». 19.05 «Ойнаи жаҳонда...» 19.25 Эълонлар. 19.30 «Панорама» (рус тилида). 19.55 Эълонлар. 20.00 «Мультипанорама». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ҳафтанома». 21.00 Эълонлар. 21.05 Диққат, премьера: Юсуф Розиқов. «Домла». Кўп қисмли видеофильм. 16-серия. 21.35 «Якшанба оқшомида». Мусиқий дастур. 22.15 Диққат, премьера: Абдуҳолиқ Абдураззоқов. «Ўртоқ Бойкенжаев...». Видеофильм. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ҳафтанома». 24.00 —00.30 «Жаҳон киноси юлдузлари». Мэрилин Монро.

II

9.00 «Эртак». 9.20 «Блиц». Фотокўрик. 9.30 «RAKS» тақдим этади. 10.00 «Ривоят». 10.10 «Офарин». 10.40 «Таманно». 10.50 «Олам». Маърифий кўрсатув. 11.40 «Ал-Бишрининг орзу-армонлари». Телесериал (Миср Араб Республикаси). 12.35 «Мактуб». 12.45 «Имкон чўққилари». 13.05 «Мусиқа салтанати». 13.25 Оҳанглар ва Эълонлар. 14.05 — 15.45 Видео — «О».

***

17.00 «Келгуси ҳафтада». 17.05 Эълонлар. 17.20 Болалар учун. «LEGO» сайёраси». 17.45 «Юлдузлар». 18.15 «Ал-Бишрининг орзу-армонлари». Телесериал (Миср Араб Республикаси). 19.10 «Оҳанглар оғушида». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Панорама» (рус тилида). 19.55 Эълонлар. 20.00 «Шахс ва баҳс». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ҳафтанома». 21.00 Эълонлар. 21.05 «Футбол олами». 21.35 «Илҳом сатрлари». 21.40 «Фармед». 21.50 «Даракчи». 22.00 «Келгуси ҳафтада». 22.10 Оҳанглар ва Эълонлар. 22.50 — 00.30 Видео — «О».

III

18.00 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

Россия жамоат телевидениеси
18.10 — 21.35

*

21.35 «Чавандоз Зариповлар». Телефильм.

*

Россия давлат телевидениеси
22.00 — 23.10

*

23.10 Эълонлар. 23.15 — 23.40 «Панорама».

IV

10.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!». 10.30 «Эртакларнинг сеҳрли олами». 12.00 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида). 12.10 Эълонлар. 12.15 «Парле ву франсэ». Француз тили ҳамма учун. 12.45 «Подиум». 13.05 — 13.25 «Жонли сайёра».

***

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Сиёҳдонча». Болалар учун дастур. 19.05 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар». 19.25 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари. 19.55 Эълонлар. 20.00 «Миср кеча ва бугун». 10-кўрсатув. 20.45 Кинонинг олтин асри. «Катта маневрлар». Бадиий фильм. 22.25 Эълонлар. 22.30 «Туризм-ревю». 23.10 «Бу ажиб дунё». 23.30 — 23.40 «Хайрли тун!».

ДИҚҚАТ!

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги қошидаги Республика ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш маркази барча мулкчилик шаклларидаги корхона-ташкилотлар ва жисмоний шахсларга қуйидаги турдаги хизматларни кўрсатади:

- *аудитор ва молиявий-хўжалик фаолияти текширувлари;*
- *бухгалтерия ҳисоботи ва кирим-чиқим нисбати (баланс)ни тузишда ёрдам кўрсатиш,тугатиш ҳайъатининг фаолиятига кўмаклашиш;*
- *барча мулкчилик шаклларидаги корхона, ҳамда корхона-ташкилотларига малакали ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш;*
- *Ўзбекистон Республикасининг ҳар қандай ҳуқуқий-меъёрий ҳужжатлари билан таъминлаш юзасидан ахборот-маълумот етказиб бериш;*
- *дебиторлик қарзларини ундиришда ёрдам кўрсатиш;*
- *адвокатларнинг фуқаролик, жиноий ва маъмурий ишлари бўйича хизматлари;*
- *ҳуқуқни муҳофаза қилиш ва давлат бошқарув идора-маҳкамаларида ҳуқуқий ва жисмоний шахсларнинг қонуний ҳуқуқлари ва манфаатларини ифодалаш ва ҳимоя қилиш;*
- *ҳуқуқ, молия, солиқ, иқтисодиёт, бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботи соҳасига доир масалалар юзасидан экспертиза хулосаномаларини бериш;*
- *автомототранспорт воситаларининг қолдиқ қиймати, ташқи кўринишига етказилган зарар, яроқлилик даражаси ва таъмирлаш ишларининг қийматини аниқлаш юзасидан экспертиза хулосаномаларини бериш;*
- *барча мулкчилик шаклларидаги корхоналарни барпо этиш учун зарур таъсис ҳужжатларини тайёрлаш ва расмий рўйхатдан ўтказиш;*
- *ташқи иқтисодий фаолият иштирокчиси сифатида рўйхатдан ўтказиш, валюта ҳисоб рақамини очиш;*
- *таржима хизматлари;*
- *ҳуқуқий хизмат, қимматбаҳо қоғозлар билан ишлаш, аудиторлик фаолияти соҳалари мутахассисларини қайта тайёрлаш бўйича қисқа муддатли ўқув курслари.*

Манзилимиз: Тошкент ш., Себзор кўчаси, 1-уй.
Тел.: (3712) 40-42-69, 40-50-02, 40-19-63, 40-46-66.
Факс:(3712) 40-50-02, 40-47-37.

BAT

ЎЗБАТ А.Ж. ўзбек-британ қўшма корхонаси (BAT Central Asia)

ИШГА ТАКЛИФ ЭТАДИ

ЎЗБАТ А.Ж. ҚК - Ўзбекистон Республикаси иқтисодиётида энг йирик инвесторлардан бири.

Legal Appointments

Applications are invited from lawyers aged between 23-35 for in-house legal work. Applicants should preferably be fluent in Uzbek and Russian with a working knowledge of English.

A number of posts entailing high-quality legal work with the potential for extensive career development exist for the right applicant.

CVs should be addressed to Mr.Salter, Head of Legal Services, UZBAT A.O., 53, Suleymanov Street, Yakkasaray District, Tashkent - 700070, Republic of Uzbekistan, or by fax to Tashkent 371 289 11 85.

Тўлдириш учун анкетани ЎЗБАТ А.Ж. ҚК дан олишингиз мумкин.

Манзили:
700084, Тошкент ш., Ҳусниддин Асомов кўчаси,4, ЎЗБАТ А.Ж. ҚК кадрлар бошқармаси.

Жиддий танлов асосида дастлабки танловдан ўтган барча даъвогарлар анкеталарини тўлдириб топширганларидан сўнг бир ой муддат давомида суҳбатга таклиф этиладилар.

ЎЗБАТ А.Ж. ҚК орқали Сиз муваффақият қозониш учун катта имкониятларга эгасиз!

АЖОЙИБ ОЛАМ SAMSUNG CD+OK

НОЁБ ВА РАНГ-БАРАНГ!

CD+OK тизими - дидингизга мос қўшиқлар.
CD+OK тизими - компакт-дисклардан фойдаланишга асосланган дунёда биринчи караоке тизими. Бу тизим SAMSUNG Electronics фирмаси томонидан ишлаб чиқилган.
CD+OK тизимида CD+ROM компакт-дискларнинг энг янги технологиялари қўлланилади. Битта дискда энг оммавий бўлган 800 та русча ва 277 та инглизча қўшиқ бўлиб, уларга турли-туман рангларда товланувчи тасвирлар илова қилинган.

Фирма дўконлари:

Кало Холдинг Корпорэйшн	Тошкент, "Бешёғоч" бозори, 2-дўкон	7(3712) 45-52-69
Кало Холдинг Корпорэйшн	Тошкент, "Олой" бозори	7(3712) 45-80-41
Кало Холдинг Корпорэйшн	Тошкент, "Чорсу" савдо маркази	7(3712) 45-52-69
Кало Холдинг Корпорэйшн	Тошкент, Хўжаев кўчаси	7(3712) 45-52-69
Кафолат-Файз	Тошкент, "Чорсу" бозори, Эскижўва кўч.	7(3712) 42-29-89
ТОУ Ко., ЛТД	Тошкент, Амир Темур кўчаси, 110	7(3712) 34-02-58
ТОУ Ко., ЛТД	Тошкент, "Чилонзор" савдо маркази	7(3712) 35-09-86

SAMSUNG Electronics компанияси Ўрта Осиё ва Қозоғистон бўйича дилерларни таклиф этади. Алматидаги омборидан бевосита етказиб берилади.
Самсунг Электроник Ко.
Алмати офиси, Алмати, Абилайхон, 81.

SAMSUNG ELECTRONICS

"ЎЗБЕКИСТОН ТЕМИР ЙЎЛЛАРИ" Д.А.К.
ВАГОНЛАРНИ ТАЪМИРЛАШ ВА ЙЎЛОВЧИЛАРГА ХИЗМАТ КЎРСАТИШ ДИРЕКЦИЯСИГА
ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ
- газэлектрпайвандчи;
- дурадгор;
- чилангар-сантехниклар
КЕРАК.
Манзилимиз:
Тошкент шаҳри, Ҳамза Умаров кўчаси, 8.

"KONA" ФИРМАСИ

СОТАДИ:

1. Автошиналар:	
- 320x508R /МАЗ/	20.000 сўм;
- 300x508R /суперМАЗ/	19.000 сўм;
- 260x508R /КамАЗ/	14.000 сўм;
175/70x13R /Англияда тайёрланган/	4.000 сўм.
2. Витрина ойнаси 6 мм. 3x2 м.	1.200 сўм/кв. м.
3. 1-4 мм. "ПОН" русумли паранит	240.000 сўм/тн.
4. ЛСП 2x40 ёритгичлари	1.600 сўм.
5. "DAEWOO" видеоиккилиги	35.000 сўм.

1- ва 2-гуруҳ ногиронларни ишга қабул қилади.

Тел.: 76-49-56, 76-52-45.

Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги жамоаси агентлик фото мухбири Рўзмат Жуманиёзовга отаси

Жуманиёз ҚУТЛУВОЕВнинг

вафот этгани муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Тошкент шаҳар Яккасарой тумани ҳокимияти «Тепа» маҳалла оқсоқоли

Нигмат СОБИРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

БИР ПИЁЛА ЧОЙ УСТИДА

• ФАЙЗУЛЛА ХЎЖАЕВ ТАВАЛЛУДИНИНГ 100 ЙИЛЛИГИГА

Вазирлар Маҳкамасининг қарорига асосан, миллатимизнинг асл фарзандларидан бири Файзулла Хўжаевнинг ҳаёти ва фаолиятини холисона тадқиқ қилиш, асарларини нашр этиш юзасидан тадбирлар кўрилмоқда. Жумладан, Ўзбекистон Фанлар Академияси Тарих институтида илмий-амалий анжуман ўтказиш ва алоҳида тўплам тайёрлашга киришилган. Тўпламда мақолалар билан бирга Файзулла Хўжаевнинг энг йирик ва асосий асари — «Бухоро инқилоби тарихига оид» тадқиқоти ҳам киритилади. Бу юмуш институт бўлим бошлиғи, тарих фанлари доктори Д. АЛИМОВА раҳбарлигида амалга оширилади.

— Дилором Аъзамовна, маълумки, 70-йилларда Файзулла Хўжаевнинг 3 жилдли танланган асарлари эълон қилинган. Унда «Бухоро инқилоби тарихига оид» рисоласи ҳам борми?

— Йўқ. Унда 1932 йилда чоп этилган қайта ишланган нусхаси киритилган. Ўша пайтда ҳам асар темир сандиқ ичида сақланарди. Ҳатто биз тадқиқотчилар ҳам яқин-яқинларгача бу мўътабар китобни кўриш имконига эга бўлмагандик. Фақат истиқлолдан кейингина бундай бахтга муяссар бўлдик.

— Манфур совет мафкураси бу китобдан бунчалар қўрқди экан? Бундай қатағоннинг сабаблари ҳақида батафсилроқ тўхталсангиз.

— Таъбир жоиз бўлса, биз ҳали яхши билмайдиган, узуқ-юлуқ маълумотлар асосидагина ёрқин шахсини тасаввур қиладиган Файзулла Хўжаевнинг ҳақиқий маънавий қиёфаси шу асарда намоён бўлган. Уни ҳали иродаси букилмаган, ҳур орзуларининг амалга ошишига умиди сўнмаган бир даврда — 1926 йилда ёзади. Дастлаб рус тилида қоғозга туширилган бу китобга у тадқиқот даъвосини қилмасада, муаллифнинг теран мушоҳадаси, ижтимоий тараққиёт жараёнларини чуқур идрок этиши, айниқса, тилни мукаммал билиши кишини лол қолдиради. Файзулла Хўжаевнинг ҳақиқатан томчида қуёшни тўлақонли кўра оладиган, бугунги жараёнларни таҳлил қилиб келажакни башорат қилабиладиган даҳо тафаккур эгаси эканлигига шу китоби гувоҳ.

— Мавриди келганда айтиб ўтсак: ул зот мақолаларидан бирида капитализмда демократияни жорий қилиш мумкинлигини, яъни капитал ҳукмронлигининг юқори тараққиёт босқичида демократиянинг тўла кафолатланиши ғоясини илгари сурган экан...

— Худди шундай. Бу қоиданинг ўзи жиддий ва батафсил

АСАРНИНГ ҚАЙТА ТУҒИЛИШИ

тадқиқотни талаб этади, бироқ мухтасар қилиб айтиш мумкинки, Файзулла Хўжаев шу фикри билан жамият тараққиётини кашф қилиш борасида марксизм-ленинизм «даҳо»ларидан устун туради. Исботи — ер юзидаги бугунги ижтимоий ҳаёт. Ахир АҚШ, Япония, Франция каби тараққий этган «капиталистик» мамлакатлар бугун демократия байроқдорлари бўлиб чиқмаяптиларми? Афсуски, бу эътирофни қайд этиш учун 70 йил керак бўлди. Коммунистик ғоя ўз гегемонлигини кучайтириб бораётган ўша пайтларда эса, табиий Файзулла Хўжаев темир исканжага олинди.

«Бухоро инқилоби тарихига оид» асарида муаллиф аср бошларида миллатни уйғотувчи шабада сифатида эсган, зулм ва бедодликка қарши ҳуррият ғояларини тарғиб этган илғор оқим жадидчилик ҳаракатига холисона баҳо беришга ҳаракат қилган. Тўғриси, халқимиз ижтимоий тафаккури тадрижининг бу босқичи адолат мезонлари нуқтаи назаридан тўла тадқиқ қилингани йўқ. Шунинг учун йўл-йўлакай суҳбатда Файзулла Хўжаев асарининг моҳиятини чуқур изоҳлаш имконияти чекланган. Яхшиси, бу мавзуни «айланиб» ўтамиз-да, асарнинг кейинги тақдирига тўхталамиз.

Рус ва ўзбек тилларида чоп этилган бу асар жамоатчилик томонидан катта эътибор билан кутиб олинди ва тезда тарқалиб кетди. Ўша йилларда ҳали бу воқеалар — жадидчилик халқ хотирасида яқин ўтган кунлар сифатида яхши сақланган эди, жадидларнинг вакиллари ҳам ҳаёт бўлиб, совет мактаблари ва маърифат муассасаларида таълим ва маориф тараққиёти йўлида меҳнат қилаётган эдилар.

Аниқ маълумотлар, илмий таҳлил асосида холисона ёзилган бу асар ҳукумат доиралари эътиборидан четда қолмади. Анчагина илдиз отиб улгурган тоталитар тузум ҳукумат раҳбарларидан бирининг большевизм эмас, жадидчиликни улуғлаб асар ёзишига бефарқ қарай олмас эди. Тез орада «Коммунистическая мысль» журнали саҳифаларида П. Галузо «Туркестанский» таҳаллуси билан тақриз кўринишидаги биринчи танқидий ҳужумни бошлади. Аслида юқоридан берилган буюртма асосида ёзилган бу мақола Ф. Хўжаевга нисбатан ғоявий тазйиқ ва таъқибларнинг бошланиши, дебочаси эди. Ф. Хўжаевни ВКП (б) МК ва ЎзКП (б) МКнинг мажлисига чақириб, унинг асарини муҳокама қилишади, жадидчиликнинг ижтимоий моҳиятига ижобий муносабати ва умуман, жадидчиликни ижтимоий-инқилобий ҳаракат сифатидаги қарашлари хато деб баҳоланади. Кейинчалик совет тарихчилари Ф. Хўжаевни унинг устози, йирик маърифатпарвар олим, ёзувчи, инсонпарвар шахс, Туркистонда жадидчиликнинг отаси бўлган Маҳмудхўжа Беҳбудийга берган баҳосини ҳам хато сифатида таърифлайдилар. Ф. Хўжаев ўз китобида М. Беҳбудийни «сиёсий-ижтимоий фаолияти ва билимларининг кенглиги билан унга тенглашадиган киши топилмаса керак», деб таъкидлаган эди. Бироқ М. Беҳбудийга бошқа жадидлар каби совет даврида «буржуа миллатчиси» деган тамға ёпиштирилди.

Ф. Хўжаевнинг «миллатчилик характеридаги ғоявий хатолари»нинг сўнгги танқиди ВКП (б) МК Ўрта Осиё бюроси котиби Я. Бауманнинг Тошкент шаҳар партия конференциясида сўзлаган нутқи бўлди (1932). Олти йил давом этган танқиддан сўнг Ф. Хўжаев асарни қайта ишлаб, чоп этишга мажбур бўлди.

— Асарнинг тоталитар тузум ҳомийларига унинг сўнгги кунигача таҳдид солиб турган жиҳатлари нимада?

— Аввало, унда муаллиф маҳаллий халқнинг ўз дунёқараши ва ўзига хос йўли борлигини таъкидлаган. Шу орқали ҳаётга зўрлик билан киритилган ғоя бу муҳитга тўғри келмаслигини исботлаб берган. Маълумки, коммунистлар хусусий мулкнинг ашаддий душмани эди. Жадидлар эса «пролетар» бўлмаган ва бундай «яланғоч»лик бизнинг халқимиз табиатига ўшанда ҳам, ҳозир ҳам ёт нарса. Ўз-ўзидан кўриниб турибдики, Файзулла Хўжаевнинг қарашлари билан большавойлар тиқиштираётган ғоялар ўт билан сув бўлган. Иккинчидан, асарда колониал Россиянинг чекка ўлкаларни хом ашё базасига айлантириш сари тутган йўли, аёвсиз фош қилинади, бундай муносабат абадий қарамликда сақлаш усули эканлиги очиқ-ойдин таъкидланади. Шу орқали сиёсатнинг мустамлакачилик моҳиятини аниқ тушунтириб беради. Бинобарин, истиқлолга эришгунимизча ҳам Москванинг бу тутуми ўзгармай қолганига ҳаммамиз гувоҳ. Бизнинг кўзимиз очилмаслиги учун Ф. Хўжаев асари «қамоқ»да тутиб турилган...

Юбилей муносабати билан Файзулла Хўжаев дунёқараши ва нуқтаи-назарини, нисбатан ўзида тўла акс эттирган асар дастлабки кўринишида нашр этилади. Уни фан номзоди Дилбар Рашидова араб имлосидан ҳозирги ёзувга кўчирди. Ишлар охирига етай, деб қолди.

Суҳбатдош:
Ҳаким САТТОРИЙ,
«Халқ сўзи» мухбири.

БОҒДОДЛИКЛАР ФУТБОЛНИ ЯХШИ КЎРИШАДИ

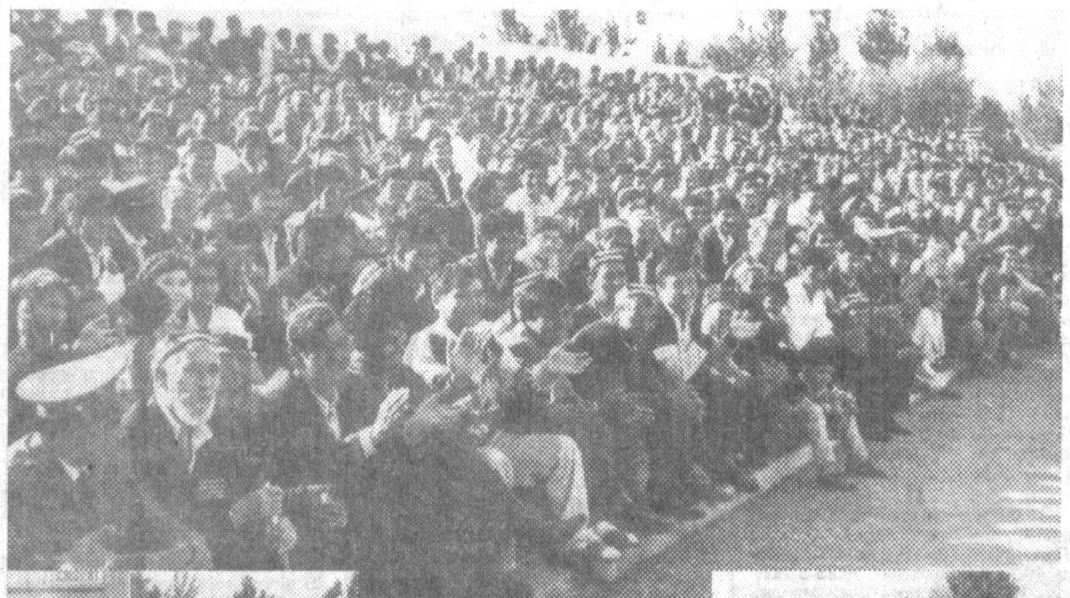

Яқинда Боғдод тумани марказий ўйингоҳида Ўзбекистоннинг футбол бўйича V миллий чемпионатининг биринчи табақасида тўп сураётган Боғдод туманининг «Боғдодчи» ҳамда Ғазалкент шаҳрининг «Ғазалкент» жамоалари ўртасида футбол мусобақаси бўлиб ўтди.

Ниҳоятда қизиқарли ўтган ўйинда «Боғдодчи» футбол жамоаси 3:0 ҳисобида ғалабага эришди.

Футболдан катта тажриба орттирган бу жамоа 1989 йили «Гидротехник» номи билан ташкил этилган эди. У шу йили вилоят биринчилигида тўп суриб вилоятда чемпион бўлди ва республика чемпионатида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритди. 1990 йили эса республика мусобақаларида иштирок этиб, фахрли иккинчи ўринни эгаллади. 1991 йили собиқ Иттифоқ чемпионатида қатнашишга йўлланма олиб, 26 жамоа ўртасида ўн иккинчи ўринни қўлга киритганди.

Бу футбол жамоаси эришаётган ютуқларга туманда спорт ишларини ривожлантириш борасида амалга оширилаётган тадбирлар омил бўлмоқда.

Маълумки, кейинги пайтда республикамизда футболни ривожлантириш борасида ҳукуматимиз қарори эълон қилинди. Ана шу қарорни ҳаётга татбиқ этиш борасида туманда қатор тадбирлар ишлаб чиқилган. Айни пайтда янги спорт майдонлари қуриш ишлари амалга ошириляпти. Туман мактабларида ўқувчи-ёшларнинг спортга, унинг севимли тури бўлмиш футболга қизиқишларини орттириш учун шарт-шароитлар яратилган. Мавжуд 51 та умумтаълим мактабларининг 33 тасида футбол ўйингоҳлари ишлаб турибди. 9 та мактаб учун стадион қуришга ер майдонлари ажратилди. Тумандаги 8,17,23-мактабларда футболни ривож топтириш юзасидан амалга оширилаётган ишлар табриклашга лойиқ. 15-23 мактабларда алоҳида футбол синфлари ташкил этилган. Спорт мактаби ҳамда мактаблар қошидаги футбол гуруҳларида 300 нафар ўқувчи футбол сирларини ўрганмоқда. Тумандаги ўқувчилар терма жамоаси вилоят биринчилигида тўртинчи ўринни эгаллашга муваффақ бўлди.

Туманда «Боғдодчи» футбол клуби ташкил этилган бўлиб, унда қирққа яқин ёш футболчилар шуғулланишади. Бу ерда келажакда футбол интернати очиш ҳам мўлжалланаяпти.

Яқинда туман марказий стадионида республика футбол чемпионатининг очилишига бағишлаб футбол байрами ўтказилди. Байрам боис 15 кун давом этган туман биринчилиги мусобақаларида 44 та футбол жамоаси қатнашди. Улар учрашувларга пухта тайёргарлик кўрганлиги сабабли стадионларга ҳар галгидан кўп футбол мухлислари йиғилди. Ўйинлар қизиқарли, комбинацияларга бой бўлди. Бу ўйинларда Охунбобоев номли жамоа хўжалиги футболчилари ғолиб бўлдилар ва 30 минг сўм пул мукофотини қўлга киритдилар. Туман халқ таълими бўлимининг футбол жамоаси иккинчи, «Боғдод» жамоа хўжалигининг чарм тўп усталари учинчи ўринларни эгаллаб, 20 минг сўм ва 10 минг сўм пул мукофоти олдилар.

Туманда спорт ривож топаётганлиги боис унинг мухлислари ортмоқда. Шунингдек, спортга қизиқувчилар кўпаймоқда. Боғдодда 18 май куни туман ҳокими кубоги учун футбол ўйинларига старт берилади. Бу мусобақаларда ғалаба қозонадиган чарм тўп усталарини 80 минг сўм пул мукофоти кутмоқда. Боғдодлик футбол ишқибозлари мана шу кунни сабрсизлик билан кутмоқдалар.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

КЕЛИНГ, ТИЛИМИЗНИ ҚАЙРАБ ОЛАЙЛИК ЁКИ МАҚОЛЛАР ИЗОҲИ

«БИРОВНИНГ БЕРГАНИ — КЎРГУЛИК, МЕҲНАТНИНГ БЕРГАНИ ТЎЙГУЛИК»

Ўзи меҳнат қилмай, ўз тирикчилиги учун зарур бўлган моддий неъматларни ўзи ишлаб топмай, бировдан таъма қилиш, тилаш, бировга ялиниб кун кўриш, бировнинг ҳисобига яшаш ўтакетган ёмон хислат ва текинхўрликдир. Бир туркум мақолларнинг ғоявий мазмуни ана шунга қаратилган: «Бировники — бир кунлик, ўзингники — минг кунлик», «Биров бир кун тўйғизар, икки кун тўйғизар, токай тўйғизар?!. Бирни биров беради, кўпни — меҳнат»; Биров сўз берар — бўз бермас», «Бировнинг мис қозонидан ўзингнинг қора қозонинг яхши» (Мажозий маъноси: «Кам бўлса ҳам, ёмон бўлса ҳам ўзингникига қаноат қил, бировдан таъма қилма»; «Бировнинг ёғлиқ нонидан ўзингнинг зоғоранг яхши»; Бировнинг луқмаси билан киши тўймайди»; «Бировникида еган овқатинг остонасида тушиб қолади; «Эгилмаган бошдан бўрк тушмас» (одатда бош эгилсагина бош кийим тушиб кетади). Бу билан бировга бош эгмай, яъни ёрдам беришни сўраб, ялиниб-ёлвормасанг, ўз тирикчилигингни ўз меҳнатинг орқасида мустақил равишда ўтказишга ҳаракат қилсанг,эл-юрт ўртасида хижолат тортмайсан, обрўйинг тушмайди, юзинг ёруғ, тилинг узун бўлади», деган маънода насиҳат қиладилар.

ТОПИШМОҚ

Китобда 1605 саҳифа бор. Уларни номерлаб чиқиш учун ҳарф терувчи неча марта рақам олиши керак.

МАРҲАМАТ, ЯНА САВОЛ БОРМИ?

УМИДИЙ

Умидий ким бўлган?
Ғ. Муҳаммедов.
Тошкент шаҳри.

УМИДИЙ — (Ҳавоий — таҳаллуслари: асл номи Муҳаммадумар Неъматулла Охун ўғли, 1835 — Марғилон — 1905) — ўзбек шоири, тарихчи олим. Унинг «Маснавий Умидий», «Девони Умидий», «Качкули Қаландарий» номли шеър тўпламлари, «Мактубчаи хон», «Жангнома», «Хомаи шоҳзабон», «Бадавлатнома ёки тарихи Ҳўқанд», «Ҳайратул-олам» каби тарихий ва фалсафий-дидактик достонлари етиб келган. Бу асарларда Фарғона водийси ва Шарқий Туркистондаги урушларда хароб бўлган юрт, халқ аҳволи ҳаққоний тасвирланган. «Ашъор ила ҳикоят» китоби эса ўзбек уйғур халқлари оғзаки ижоди намуналаридан тузилган. Умидийнинг астрономия ва тиббиёт илмлари билан шуғулланганини кўрсатувчи маснавийлари ҳам бор.

Шаршара.

БУ АЖИБ ДУНЁ

Эркак билан аёл нафақат қадди-қомати, бўй-басти, кўриниши билан, балки одатлари, ўзини тутиши, хосиятлари билан ҳам ажралиб туради. Овози, сочи, суяк тузилишлари ва бошқа хил фарқлари ҳақида-ку гапириб ўтириш шарт эмас. Лекин эркак ва аёлнинг руҳияти, тарбияти, йиллар давомида шаклланадиган турмуш тажрибаси билан боғлиқ бир қанча ўзига хосликлар, фарқлар, тарзлар бор эканки, уларнинг ўзиёқ... санаб ўтирсангиз элликдан ошади. Франциянинг «Мари клер» журнали ходимлари шу масала билан махсус шуғулланиб, натижаларни эълон қилишди. Шунга кўра:

ЭРКАКЛАР ВА АЁЛЛАР

Эркак ва аёл, ўғил ва қиз боланинг ўзига хослиги бешикдалик давридаёқ кўзга аён ташланиб қоларкан. Тиббиёт ҳамширалари, доя аёлларнинг таъкидлашича, ўғил болалар ётган ўринларида кўп типирчилар экан-у, қиз болалар тинчгина ётиб, кўзларини аланг-жаланг қилиб атрофни кузатаркан.

Албатта, улғайганлари сайин, эркаклар билан аёллар ўртасидаги фарқлар ҳам орта боради. Масалан, инсоннинг энг муҳим аъзоларидан бири миячи олиб қарайлик — эркаклар миясининг вазни ўртача 1350 граммни, аёлларники 1150-1200 граммни ташкил қилади. Лекин бу айирмачиликка асосланиб эркаклар — ақлли, аёллар — сал бундайроқ... деган хулоса чиқара кўрманг, асло!

Ҳидни фарқлаш, зийраклик, сезгирлик, таъм билиш бўйича аёллар жуда олдинда, бироқ шунга қарамай, айнан шу соҳада — парфюмерия ходимларининг саксон фоизини эркаклар ташкил қилар экан. Бу номутаносибликни қаранг-а!

Жазавага тушиш, руҳий тушкунликка берилиш эркакларга қараганда аёллар ичида икки баробар кўпроқ рўй бераркан. Энди босиқ-вазминлик яхшида, барибир!

Мусиқа борасида ҳамманинг ўзига хос талаби, тажрибаси, таъби, тушунчалари бор. Лекин мусиқавийлик қобилияти кўпроқ аёлларда тараққий топган экан — яъни олти нафар мусиқапараст аёлга шундай қобилиятга эга бўлган атиги 1 эркак тўғри келаркан. Аёл-қизларнинг мусиқага ўчлиги, қўшиқсеварлиги ҳам бежиз эмас. Мусиқа ҳам гўзал қалбларни топиб боради-да!

Эркакларнинг 48 фоизи хуррак тортади, аёлларнинг атиги 22 фоизи. Умуман, аёлларнинг хуррагини хуррак демасаям бўлардику-я...

Америкалик лингвист (тилчи) олима Дебора Танненнинг таъкидлашича, эркаклар ўз мақсадини, фикрларини дангал изҳор қилар экан-у, аёллар бу борада гапни айлантириб, айлантириб, айлан... Дангалчиликка нима етсин!

Ўйинқароқликда ҳам, кутилмаган шумликларни, ҳар хил томошаларни ўйлаб топишда ҳам ўғил болаларнинг олдига ҳеч ким тушолмайди. Америка қўғирчоқ-ўйинчоқ ишлаб чиқариш корхоналари мутахассисларининг фикри ана шундай!

Телефон суҳбатлари... Кулмай туринг! Манови сонларга эътибор беринг ва хулоса чиқаринг: ҳар хил майда-чуйда юмушлар бўйича аёллар эркакларга қараганда уч баробар кўпроқ телефон дастагини банд қилишаркан, ўртача вақти ҳар куни 20 минут. Эркаклар — ҳар куни 6 минут.

Туғилиш. Бу борада ҳам устунлик заифалар томонда, яъни қиз болалар ҳамиша ўғил болаларга қараганда кўпроқ туғилиб келган. Умуман, забардаст жинснинг кейинчалик яшаб кетиши ҳам ҳаётда қийин кечади.. Дунё бўйича, эркаклардан аёллар сони кўпроқ. Масалан, 20 яшар юз нафар моҳирўйга 98 нафар шу ёшдаги йигит тўғри келади; 60 ёшга етганларида бу фарқ янада кескинлашади — эркаклар нуфузи атиги 40 фоизни ташкил қилади, холос.

Оилаларнинг етмиш фоизида сарф-харажат, молия назорати — аёллар қўлида экан! Маошини яшириб юрувчи эркаклар, яхшиси, топган-тутганингизни рафиқангиз этагига келтириб тўкаверинг!..

Маст қилувчи ичимликлар аёлларга икки баробар кўпроқ таъсир қилади, сабаби — кайфни тарқатиб, организмдан алкоголни ҳайдаб чиқарадиган фермент эркаклардан кўра аёлларда анча кам фаолиятда бўлади. Аслида, эси бор аёл ичмайди-ку, эркаклар ҳам бу борада аёллардан ибрат олса қанийди...

Тагини хўллаб чиқадиган гўдакларнинг 90 фоизи — ўғилчалар!

Ўсмирлар орасида ҳисоблаш, математика соҳасида қобилиятли бўлганларни ҳам текширувдан ўтказишди. Бу соҳа — қиз болаларга сира ёқмас экан, нисбат йигитчалар фойдасига — 12:1.

Аёллар ширин нарсаларни, эркаклар тузланган нарсаларни хуш кўрадилар.

Чет тилларини ўзлаштиришда ҳам, ўрганишда ҳам аёллар анча қобилиятлироқ, тезкорроқ экан.

Швейцариялик тадқиқотчи Эдит Слембекнинг илмий текширишлари шуни кўрсатганки, аёллар эркакларга қараганда 3 марта кўпроқ савол бериб, жавобдан кейин ҳам қайта-қайта сўрашни хуш кўрар эканлар.

Эркакларнинг бир қарорига келиши тез ва қатъий тарзда кечади: аёллар узоқ ўйлаб, яқинлари билан ўйлашиб-кенгашиб, шундан сўнг бирор ишга жазм қилар эканлар.

Руҳий касалликлар шифохонасига мурожаат қилувчилар орасида эркаклар сони аёлларга қараганда икки баробар кўп экан.

Ўғил болалар қиз болаларга нисбатан гўдакликда кўпроқ ухлашади, 6 ёшдан сўнг эса қиз болалар ўғилларга қараганда бир соат кўпроқ ухлайдиган бўлишади.

Эркак — кўзгу олдида. Аёл — кўзгу олдида. Бу томошада ҳам фарқ анчагина: эркаклар асосан ўз қадди-бўйи, юз кўринишига диққат қилсалар, аёллар ўз кийим-либосларига кўпроқ, маҳлиё бўладилар.

Ранг танлашда-чи? Эркаклар кўпроқ қизил рангга, аёллар эса кўк рангга мойиллик билдиришади.

Аёлларнинг 60 фоизи, эркакларнинг 40 фоизи бедорлик (кам ухлаш, уйқуга тўймаслик) билан тонг отқизадилар.

Энг қизиғи — суҳбатлашаётганда аёллар кўпроқ табассум қилиб жилмайиб, суҳбатдошининг кўзига тикилиб турадилар: эркаклар эса нигоҳини йиғиб ололмай, турли томонларни кузатиш билан банд бўлар экан...

• Ўзбек тансиқ таомлари

ПОМИДОР ҚУЙМОҚЛИ ПАЛОВ

Бу — помидор ичига тухум қуйиб паловда дамлаш асосида пиширилиб, оқсил ва дармондориларни бир-бирига қўшиб, таомнинг парҳезлик хосиятини орттириш ҳамда ташқи кўринишини янада чиройли қилишдир.

Ёғни доғлаб пиёз жазлайсиз, сўнг гўштни солиб қизаргунча қовурасиз, орқасидан сабзини қўшиб чала жазлаганингиздан сўнг сув қуйиб 50-60 дақиқа давомида милтиратиб қўясиз.

Помидорларнинг қип-қизил, чиройли навларидан эзилмаганларини танлаб олиб, ювиб, банд томонини кесиб ташлаб, эҳтиётлик билан ўртасидаги эти ва уруғларини олиб ташлайсиз. Ҳосил бўлган помидор «косача»ларга туз сепиб лаганга тўнтариб қўйсангиз сели яхши оқиб кетади. Сўнгра ҳар бир помидорнинг ичига бир донадан тухум чақиб пича туз ва мурч сепиб қўйинг.

Тайёр бўлган зирвакка ювилган гуручни солиб, одатдагидек палов ҳозирлайсиз. Дамлаш олдидан гуруч юзасини кафгир билан «силаб» текислаб, қошиқ ёрдамида чуқурчалар қиласиз. Ҳар бир чуқурчага бир донадан ичига тухум чақилган помидорларни жойлайсиз, сўнгра дамтовоқ ўрнида тоғорача ёпасиз, токи у помидорларга тегиб шаклини бузмасин. Оловни пастлатиб 25-30 дақиқа дамлаб қўясиз. Шу муддатда помидор ичидаги тухум қотиб пишади. Дастурхонга тортишда помидор, қуймоқларни алоҳида идишга аста олиб қўясиз, паловни эса аралаштириб лаганга сузасиз. Помидор қуймоқларни дид билан палов устига терсангиз ҳам бўлади.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Мерос ва қадриятлар 36-29-89;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Тунги муҳарририят 33-10-28.
Эълонлар 36-09-25, Вахтёр-33-10-60

• МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — О. Раҳимов.
Навбатчи — Б. Остонақулов.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 0259 51671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2 Босишга топшириш вақти—21.00 Таҳририятда ҳажми 7 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Босишга топширилди — 19.40. 1 2 3 4 5 6